

**2024 METŲ ATASKAITA APIE DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS BŪKLĘ IR DARBUOTOJŲ
SAUGĄ IR SVEIKATĄ REGLAMENTUOJANČIŲ NORMINIŲ TEISĖS AKTŲ VYKDYMĄ LIETUVOS
RESPUBLIKOS ĮMONĖSE**

Turinys

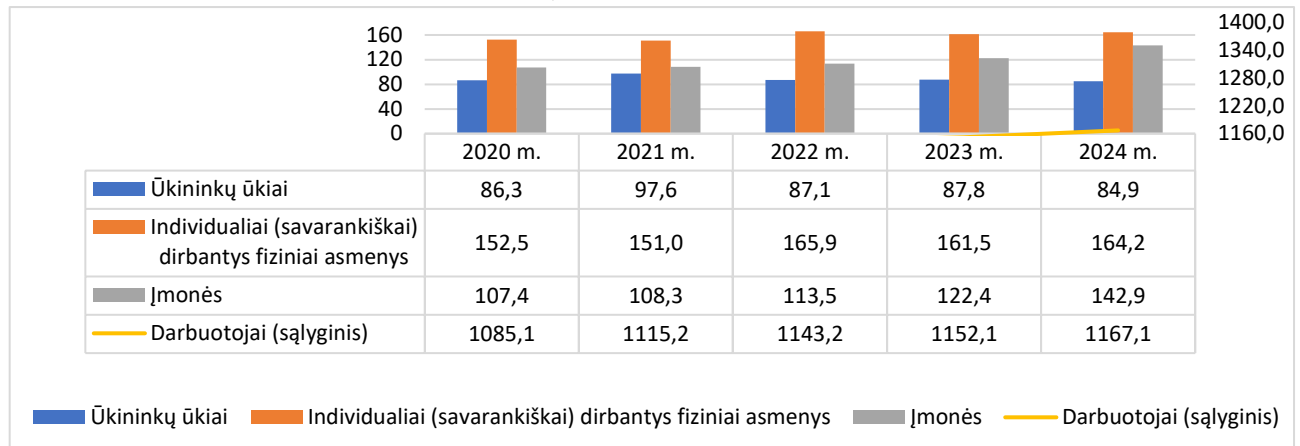
1. NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ DARBE ANALIZĖ	3
Šalyje veikiančių įmonių ir jose dirbusių darbuotojų, ūkininkų ūkių bei individualiai (savarankiškai) dirbančių fizinių asmenų skaičiaus kitimas (tūkst.)	3
Šalyje veikiančių įmonių pasiskirstymas pagal įmonės dydį (%)	3
Lengvų NA darbe dinamika 2020-2024 metais (skaičius)	4
Lengvų NA darbe dažnumo rodiklio dinamika 2020-2024 metais	4
Lengvų NA darbe dinamika pagal įmonių dydį 2020-2024 metais (skaičius)	4
Lengvų NA darbe pasiskirstymas pagal įmonių EVR 2024 metais (%)	4
Lengvų NA darbe pasiskirstymas pagal traumavimo veiksnius 2024 metais (%)	5
Lengvų NA darbe, darbuotojui nukritus iš aukščio, dinamika 2020-2024 metais (skaičius)	5
Lengvų NA darbe, įvykusių darbuotojui nukritus iš aukščio, dinamika pagal įmonių EVR 2020-2024 metais (skaičius) ..	5
Lengvų NA darbe pagrindinės priežastys (neįskaičiuojant eismo įvykių) 2024 metais (%)	6
Lengvų NA darbe pagrindinių priežasčių dinamika 2020-2024 metais (%)	6
Lengvų NA darbe, kai nukentėjusieji buvo neblaivūs, dinamika 2020-2024 metais (skaičius)	6
Lengvų NA darbe, kai nukentėjusieji buvo neblaivūs, pasiskirstymas pagal įmonių EVR 2020-2024 metais (skaičius) ...	7
Sunkių NA darbe dinamika 2020-2024 metais (skaičius)	7
Sunkių NA darbe dažnumo rodiklio dinamika 2020-2024 metais	7
Sunkių NA darbe dinamika pagal įmonių dydį 2020-2024 metais (skaičius)	7
Sunkių NA darbe dinamika pagal įmonių EVR 2020-2024 metais (skaičius)	8
Sunkių NA darbe pasiskirstymas pagal įmonių EVR 2024 metais (%)	8
Sunkių NA darbe pasiskirstymas pagal traumavimo veiksnius 2024 metais (%)	8
Sunkių NA darbe, darbuotojui nukritus iš aukščio, dinamika 2020-2024 metais (skaičius)	9
Sunkių NA darbe, įvykusių darbuotojui nukritus iš aukščio, dinamika pagal įmonių EVR 2020-2024 metais (skaičius) ..	9
Sunkių NA darbe pagrindinės priežastys (neįskaičiuojant eismo įvykių) 2024 metais (%)	9
Sunkių NA darbe pagrindinių priežasčių dinamika 2020-2024 metais (%)	10
Sunkūs NA darbe, kai nukentėjusieji buvo neblaivūs, dinamika 2020-2024 metais (skaičius)	10
Sunkūs NA darbe, kai nukentėjusieji buvo neblaivūs, pasiskirstymas pagal įmonių EVR 2020-2024 metais (skaičius) .	10
Mirtinų NA darbe dinamika 2020-2024 metais (skaičius)	11
Mirtinų NA darbe dažnumo rodiklio dinamika 2020-2024 metais	11
Mirtinų NA darbe dinamika pagal įmonių dydį 2020-2024 metais (skaičius)	11
Mirtinų NA darbe dinamika pagal įmonių EVR 2020-2024 metais (skaičius)	12
Mirtinų NA darbe pasiskirstymas pagal įmonių EVR 2024 metais (%)	12
Mirtinų NA darbe pasiskirstymas pagal traumavimo veiksnius 2024 metais (%)	12
Mirtini NA darbe, darbuotojui nukritus iš aukščio, dinamika 2020-2024 metais (skaičius)	13
Mirtinų NA darbe, įvykusių darbuotojui nukritus iš aukščio, dinamika pagal įmonių EVR 2020-2024 metais (skaičius) ..	13
Mirtinų NA darbe pagrindinės priežastys (neįskaičiuojant eismo įvykių) 2024 metais (%)	13
Mirtinų NA darbe pagrindinių priežasčių dinamika 2020-2024 metais (%)	14

Mirtini NA darbe, kai nukentėjusieji buvo neblaivūs, dinamika 2020-2024 metais (skaičius)	14
Mirtini NA darbe, kai nukentėjusieji buvo neblaivūs, pasiskirstymas pagal įmonių EVR 2020-2024 metais (skaičius)..	14
2. PROFESINIŲ LIGŲ ANALIZĖ	14
Profesinių ligų pasiskirstymas pagal ligų grupes 2024 metais (skaičius)	15
Profesinių ligų priežasčių pasiskirstymas 2024 metais (skaičius)	15
Profesinių ligų dinamika 2020-2024 metais (skaičius).....	15
Profesinių ligų pasiskirstymas pagal darbuotojų amžiaus grupes 2024 metais (skaičius).....	15
Profesinių ligų, nustatytų 55 - 64 m. amžiaus darbuotojams, dinamika 2020 - 2024 m. (%)	16
3. DSS TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMŲ ANALIZĖ	16
Patikrinimų dėl DSS reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų užtikrinimo pasiskirstymas pagal EVR 2023-2024 metais (%).....	16
DSS reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų pasiskirstymas pagal EVR 2023-2024 metais (%)	17
Patikrinimų pasiskirstymas pagal įmonių dydį 2023 -2024 metais (%)	17
DSS reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų pasiskirstymas pagal įmonių dydį 2023-2024 metais (%).....	17
Pažeidimų pasiskirstymas pagal rūšis 2023-2024 metais (skaičius)	17
Pažeidimų dėl profesinės rizikos vertinimo organizavimo pasiskirstymas pagal EVR 2023 - 2024 metais (%)	18
Pažeidimų dėl darbo vietų įrengimo pasiskirstymas pagal EVR 2023 - 2024 metais (%).....	18

1. NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ DARBE ANALIZĖ

Valstybės duomenų agentūros (toliau - Agentūra) duomenimis, 2024 m. Lietuvos Respublikoje veiklą vykdė 392,0 tūkst. ūkio subjektų¹, iš jų: 142,9 tūkst. - įmonių, įstaigų, organizacijų ir kitų organizacinių struktūrų (toliau - įmonės)², 84,9 tūkst. - ūkininkų ūkių, užregistruotų Ūkininkų ūkių registre³, ir individualiai (savarankiškai) dirbančių (164,2 tūkst.) fizinių asmenų².

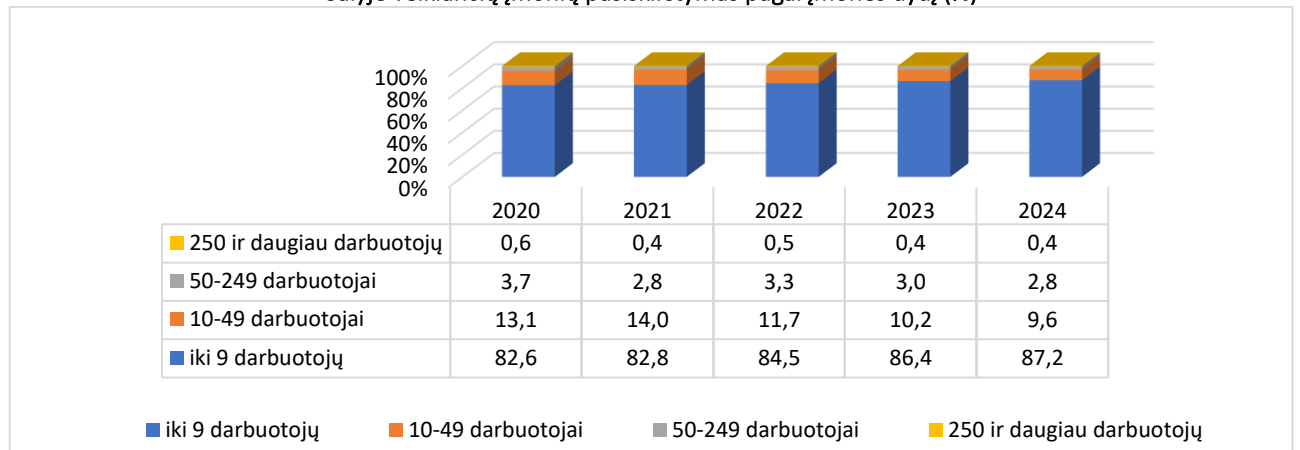
Šalyje veikiančių įmonių ir jose dirbusių darbuotojų, ūkininkų ūkių bei individualiai (savarankiškai) dirbančių fizinių asmenų skaičiaus kitimas⁴ (tūkst.)

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūros duomenys

2020-2024 metų laikotarpiu šalyje tradiciškai dominavo labai mažos įmonės (iki 9 darbuotojų (imtinai)). 2024 metais tokių įmonių buvo 87,2% skaičiuojant nuo visų šalyje veikiančių įmonių. 2024 metais mažos įmonės (10-49 darbuotojai) sudarė 9,6%, vidutinės įmonės (50-249 darbuotojai) - 2,8%, didelės įmonės (250 ir daugiau darbuotojų) - 0,4% visų šalyje veikiančių įmonių. Pastebėtina, kad mažų įmonių (10-49 darbuotojai) dalis bendroje įmonių struktūroje 2024 m. lyginant su 2023 m. sumažėjo 0,6%.

Šalyje veikiančių įmonių pasiskirstymas pagal įmonės dydį (%)

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūros duomenys

Valstybės duomenų agentūros duomenimis 2024 m. pagal įmonių ekonominės veiklos rūšis šalyje dominavo didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių remonto įmonės (21,6% visų įmonių). Profesinės mokslinės ir techninės ekonominės veiklos įmonės sudarė 12,2%, statybos - 10,0%, transporto ir saugojimo - 7,3%, apdirbamosios gamybos - 7,4% visų veikiančių įmonių.

Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau - VDI) metinė veiklos ataskaita paskelbta:

<https://vdi.lrv.lt/media/viesa/saugykla/2024/2/TenODctoxtU.pdf>

<https://vdi.lrv.lt/lt/administracine-informacija/planavimo-dokumentai/>

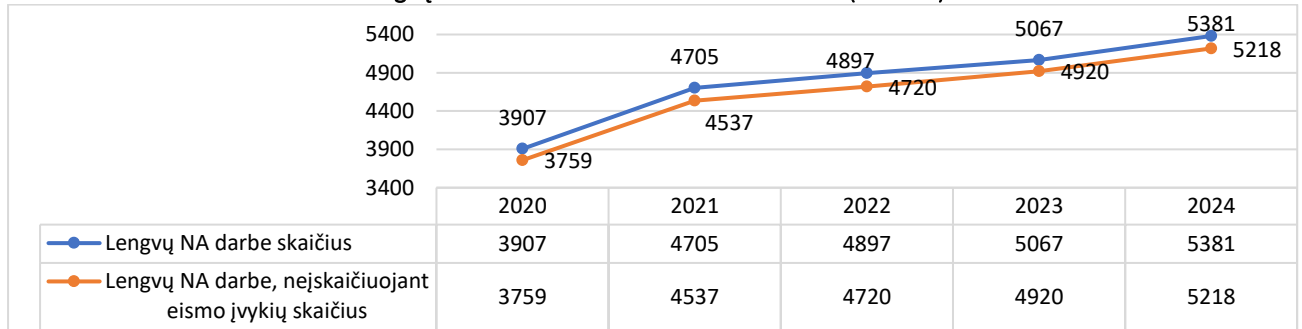
¹ Ūkio subjektai, kurie patenka į Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau - VDI) kompetenciją pagal ūkio subjekto apibrėžimą, pateiktą Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 22 dalyje;

² 2024 m. sausio 3 d. Valstybės duomenų agentūros duomenimis;

³ 2024 m. sausio 1 d. Ūkininkų ūkių registro duomenimis;

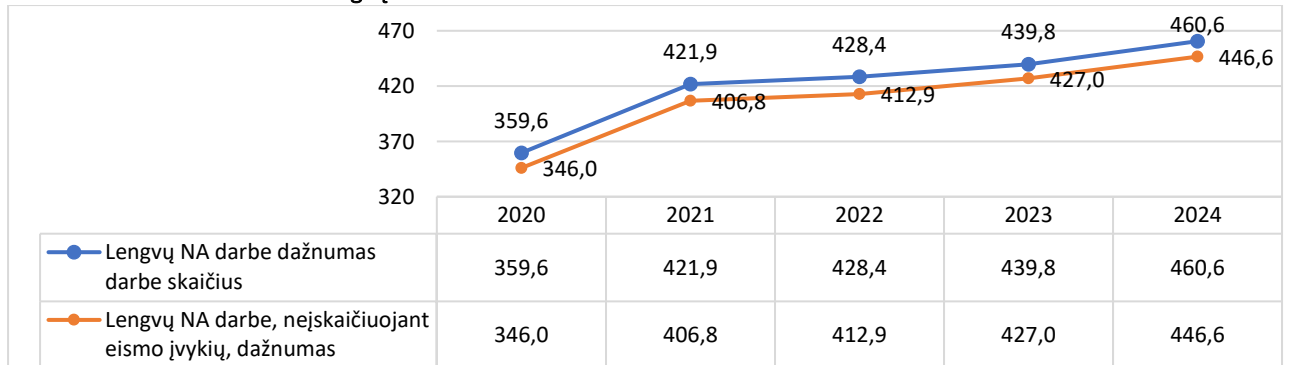
⁴ 2024 metų ataskaitoje apie darbuotojų saugos ir sveikatos būklę ir darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių norminių teisės aktų vykdymą Lietuvos Respublikos įmonėse, siekiant išsamios nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų kaitos vizualizacijos, kai kurių duomenų dinamika pateikiama periode nuo 2020 m. iki 2024 m..

Lengvų NA darbe dinamika 2020-2024 metais (skaičius)

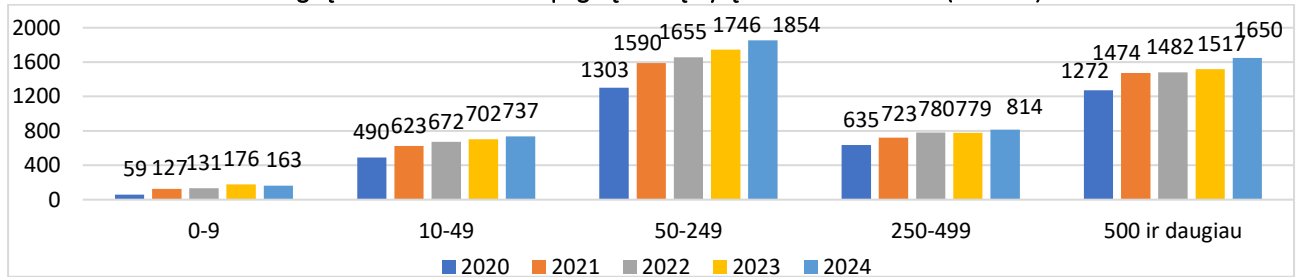
Lengvų NA darbe skaičius (neįskaičiuojant eismo įvykių skaičiaus) 2024 metais (5218) padidėjo 298 atvejais lyginant su 2023 metais (2020 - 2021 m. periodu lengvų NA darbe skaičius didėjo 778, o 2021 - 2022 m. - 183, 2022 - 2023 m. - 200 atvejais). 2024 m. lengvų NA darbe dažnumo rodiklio reikšmė (446,6), lyginant su 2023 m. (427,0) metais, padidėjo 4,6%.

Lengvų NA darbe dažnumo rodiklio dinamika 2020-2024 metais

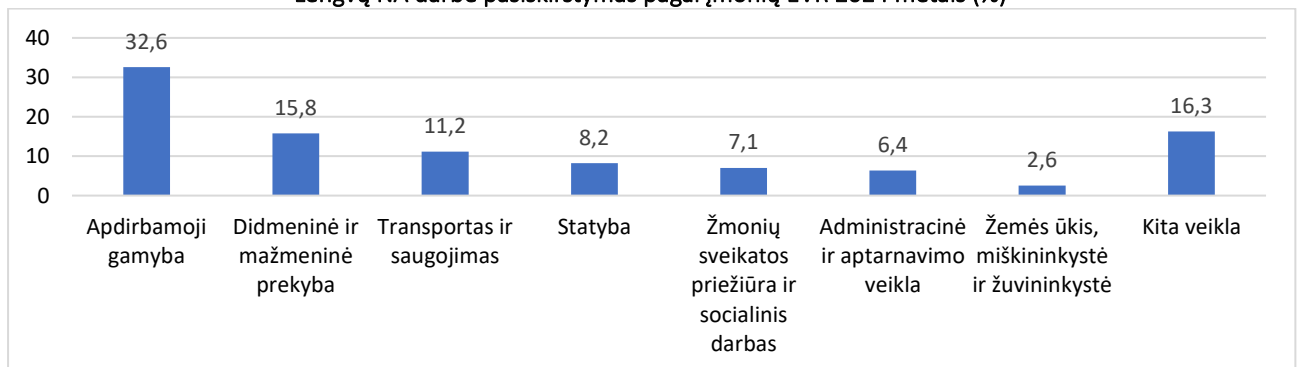
Nelaimingų atsitikimų darbe dažnumas-nelaimingų atsitikimų darbe skaičiaus, tenkantis 100 000 darbuotojų

Lengvų NA darbe dinamika pagal įmonių dydį 2020-2024 metais (skaičius)

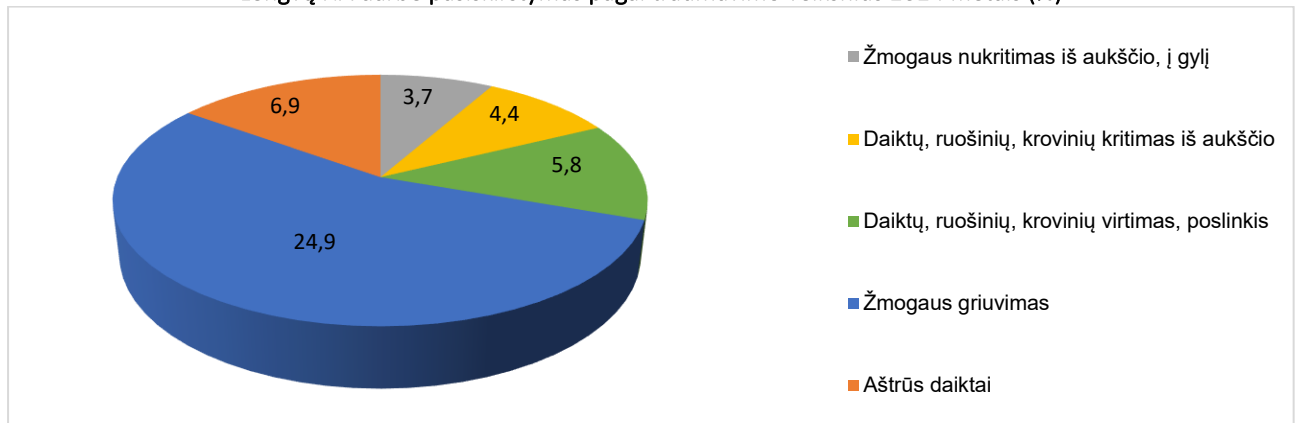
Lengvų NA darbe dinamika pagal įmonių dydį 2024 m. atspindi bendrąsias NA darbe tendencijas: lengvų NA darbe skaičius didėja beveik visose įmonių grupėse.

Lengvų NA darbe pasiskirstymas pagal įmonių EVR 2024 metais (%)

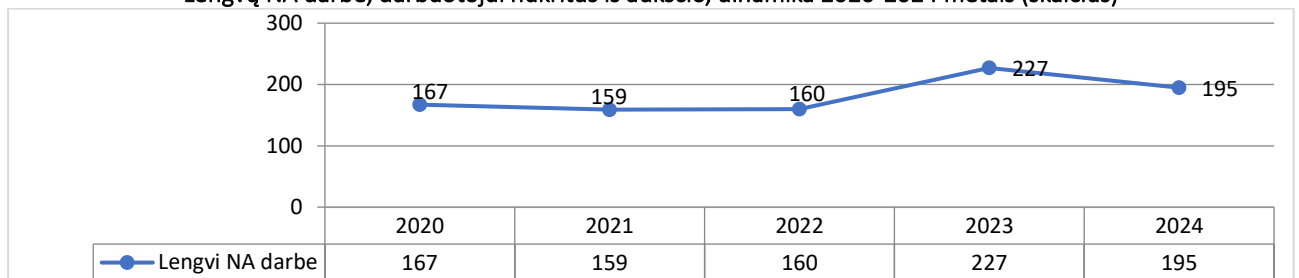
2024 metais daugiausia lengvų nelaimingų atsitikimų darbe įvyko apdirbamosios gamybos sektoriuje - net 32,6%, didmeninė ir mažmeninė prekybos (15,8%) bei transporto ir saugojimo EVR įmonėse. Mažiausiai lengvų NA darbe fiksuota žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje - 2,6%.

Lengvų NA darbe pasiskirstymas pagal traumavimo veiksnius 2024 metais (%)

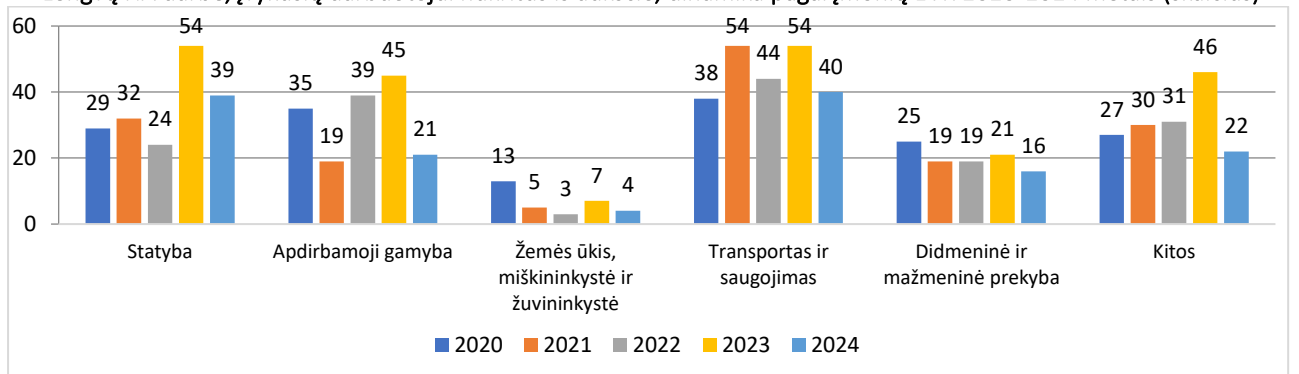
2024 m. lengvų nelaimingų atsitikimų darbe traumavimo veiksniai pasiskirstė taip: žmogaus griuvimas sudarė 24,9%, sužalojimai aštriais daiktais - 6,9%, daiktų ar krovinių virtimai ir poslinkiai - 5,8%, kritimai iš aukščio - 4,4% ir nukritimai į gylį - 3,7%.

Lengvų NA darbe, darbuotojui nukritus iš aukščio, dinamika 2020-2024 metais (skaičius)

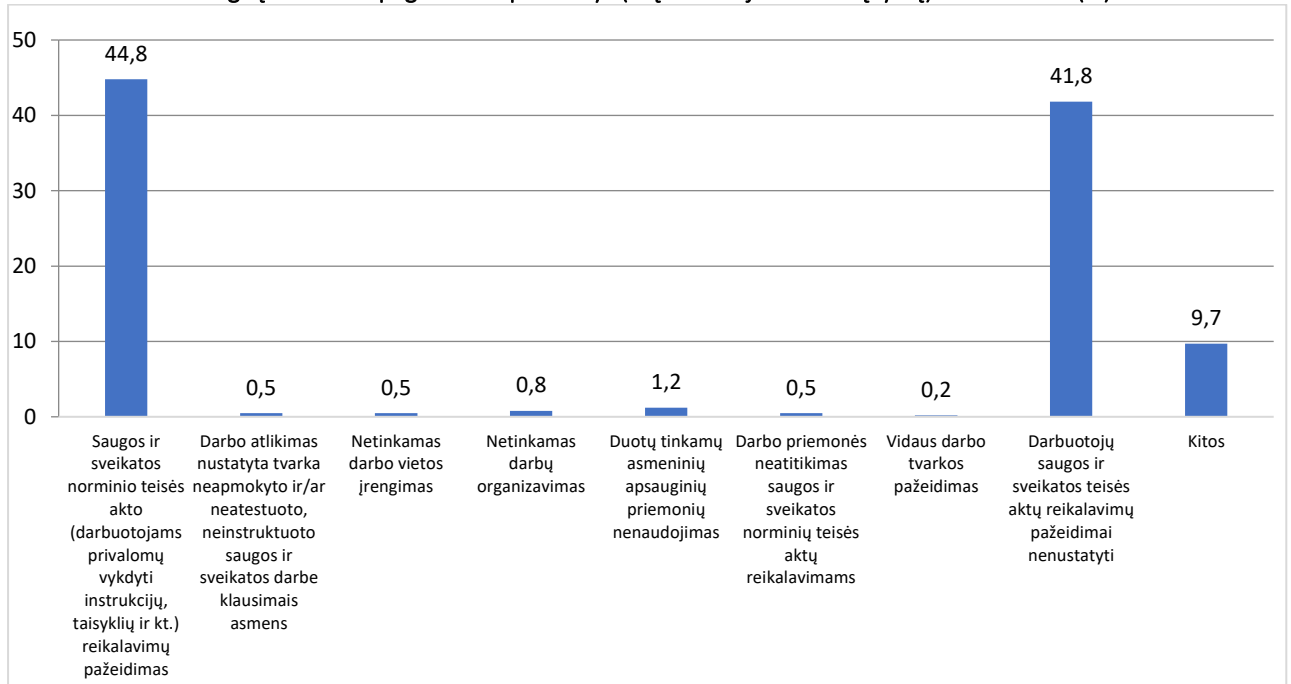
Nuo 2020 iki 2022 metų lengvų nelaimingų atsitikimų darbe, kai darbuotojai nukrito iš aukščio, skaičius išliko gana stabilus - svyravo apie 160 atvejų per metus. 2023 m. fiksuotas ryškus šuolis iki 227 atvejų, tačiau 2024 metais jų sumažėjo iki 195 atvejų.

Lengvų NA darbe, įvykusių darbuotojui nukritus iš aukščio, dinamika pagal įmonių EVR 2020-2024 metais (skaičius)

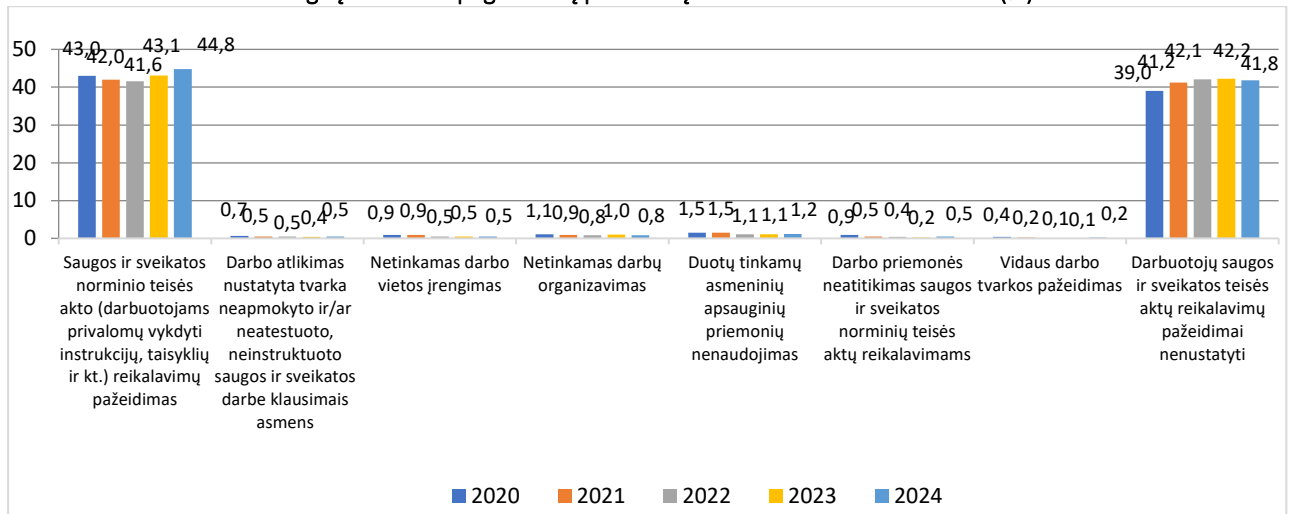
2024 m. daugiausia lengvų nelaimingų atsitikimų dėl kritimo iš aukščio užfiksuota statybos (39), transporto ir saugojimo (40) bei apdirbamosios gamybos (21) sektoriuose, tačiau tai mažiau nei 2023 m., kai atitinkamai buvo 54, 54 ir 45 atvejai. 2024 m. rezultatai taip pat žemesni nei 2020 - 2023 m. vidurkiu šiose srityse: statyboje - 35 atvejai, transporte - 48, gamyboje - 35. Tai rodo teigiamą tendenciją, ypač aukštą riziką turinčiuose sektoriuose, kur sumažėjo darbuotojų nukritimų iš aukščio skaičius.

Lengvų NA darbe pagrindinės priežastys (neįskaičiuojant eismo įvykių) 2024 metais (%)

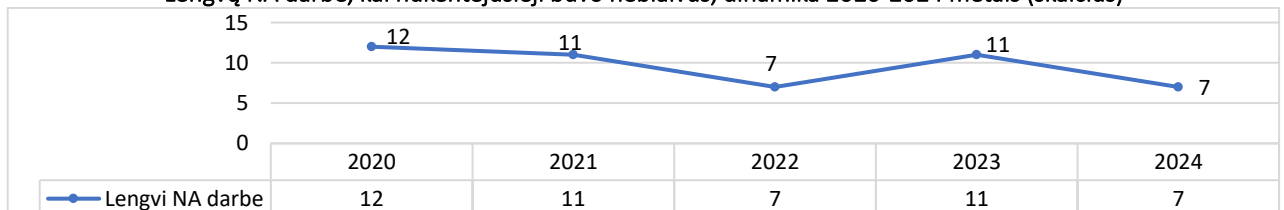
2024 metais pagrindinė lengvų nelaimingų atsitikimų darbe priežastis (neįskaitant eismo įvykių) buvo darbuotojų kaltė – net 46,2 %, kuriuos sudarė saugos ir sveikatos norminio teisės akto (darbuotojams privalomų vykdyti instrukcijų, taisyklių ir kt.) reikalavimų pažeidimas (44,8 %), darbuotojai nenaudojo duotų tinkamų asmeninių apsauginių priemonių (1,2 %) ir vidaus darbo tvarkos pažeidimai (0,2 %).

Lengvų NA darbe pagrindinių priežasčių dinamika 2020-2024 metais (%)

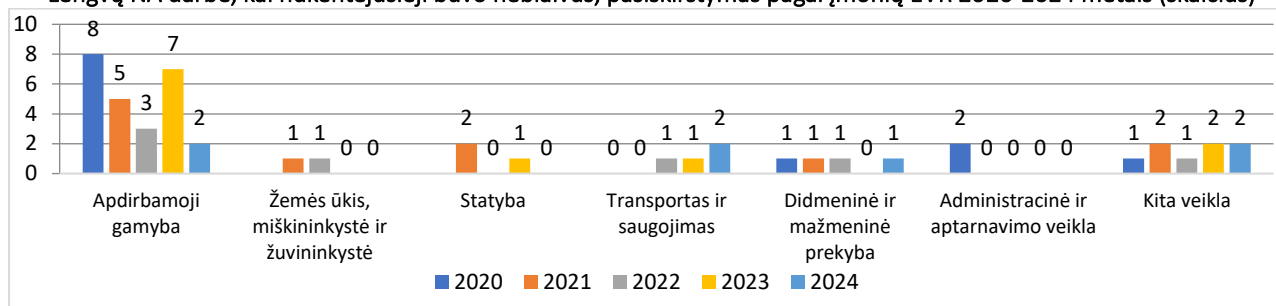
2020-2024 m. laikotarpiu pagrindinė lengvų nelaimingų atsitikimų darbe priežastis išliko ta pati - saugos ir sveikatos norminio teisės akto (darbuotojams privalomų vykdyti instrukcijų, taisyklių ir kt.) teisės aktų pažeidimai. Ši priežastis kasmet sudarė apie 42-45% visų atvejų, o 2024 m. pasiekė aukščiausią reikšmę - 44,8%. Kitų priežasčių pasiskirstymas per metus beveik nekito ir išliko nežymus, o darbuotojų saugos pažeidimų priežasčių nenustatymas taip pat sudarė didelę dalį - apie 41-42%. Tai rodo nuoseklų darbuotojų saugos reikalavimų nesilaikymo dominavimą tarp nelaimingų atsitikimų priežasčių.

Lengvų NA darbe, kai nukentėjusieji buvo neblaivūs, dinamika 2020-2024 metais (skaičius)

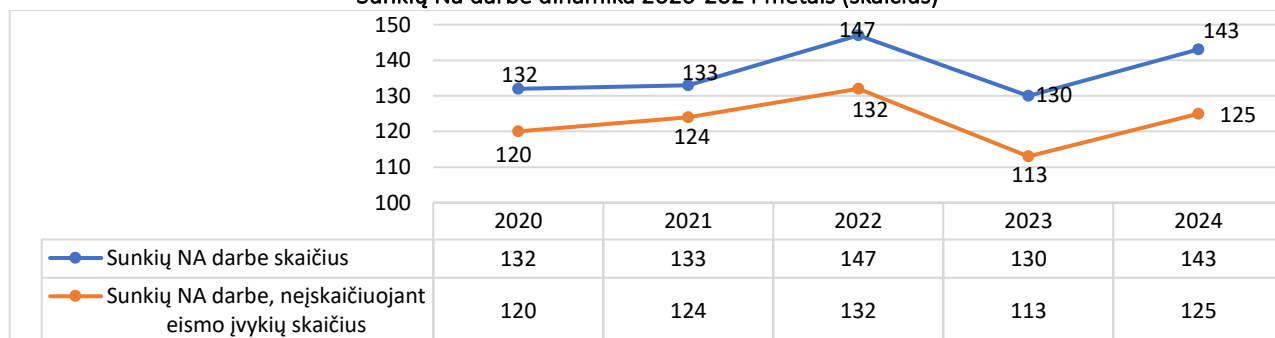
2020-2024 m. lengvų nelaimingų atsitikimų darbe, kai nukentėjusieji buvo neblaivūs, skaičius svyravo - daugiausia jų fiksuota 2020 m. (12 atvejų), mažiausiai 2022 ir 2024 m. (po 7 atvejus). Nors 2023 m. buvo fiksuotas laikinas padidėjimas (11 atvejų), bendros tendencijos rodo nežymų mažėjimą.

Lengvų NA darbe, kai nukentėjusieji buvo neblaivūs, pasiskirstymas pagal įmonių EVR 2020-2024 metais (skaičius)

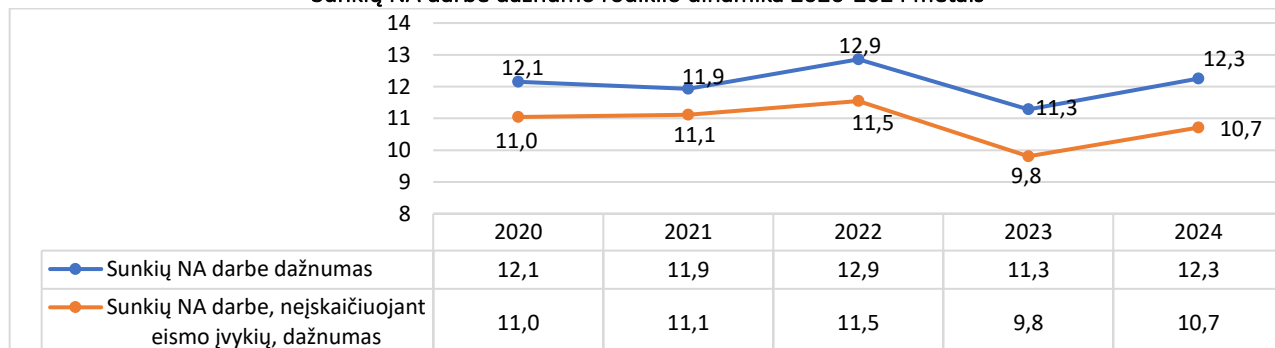
2020-2024 m. daugiausia lengvų nelaimingų atsitikimų darbe, kai nukentėjusieji buvo neblaivūs, įvyko apdirbamosios gamybos įmonėse - čia fiksuota didžiausia atvejų dalis kasmet, ypač 2023 m. (7 atvejai), o 2024 m. tik 2 atvejai. Kiti sektoriai, tokie kaip žemės ūkis, statyba, transportas ar prekyba, turėjo pavienius ar vienodus atvejų skaičius (1 ar 2 per metus), o tai rodo ženkliai mažesnį tokio pobūdžio įvykių skaičių.

Sunkių NA darbe dinamika 2020-2024 metais (skaičius)

2020-2024 m. sunkių nelaimingų atsitikimų darbe, neįskaičiuojant eismo įvykių, skaičius kito nuo 120 atvejų 2020 m. iki 125 atvejų 2024 m. Daugiausia jų užfiksuota 2022 m. - 132 atvejai, o mažiausiai - 2023 m., kai jų sumažėjo iki 113.

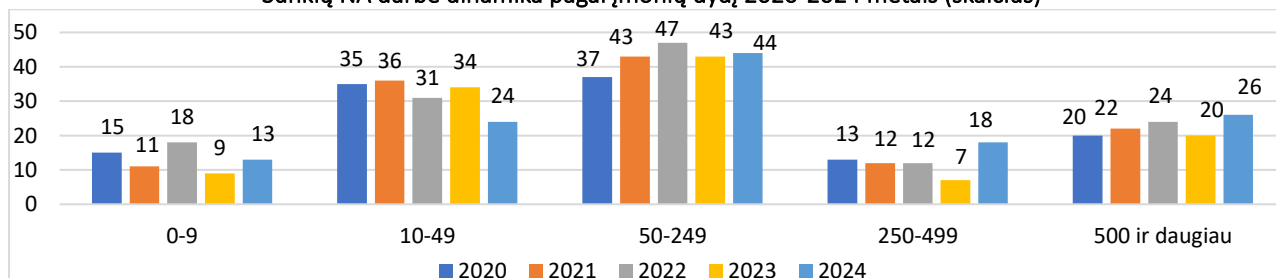
Sunkių NA darbe dažnumo rodiklio dinamika 2020-2024 metais

Nelaimingų atsitikimų darbe dažnumas - nelaimingų atsitikimų darbe skaičius, tenkantis 100 000 darbuotojų

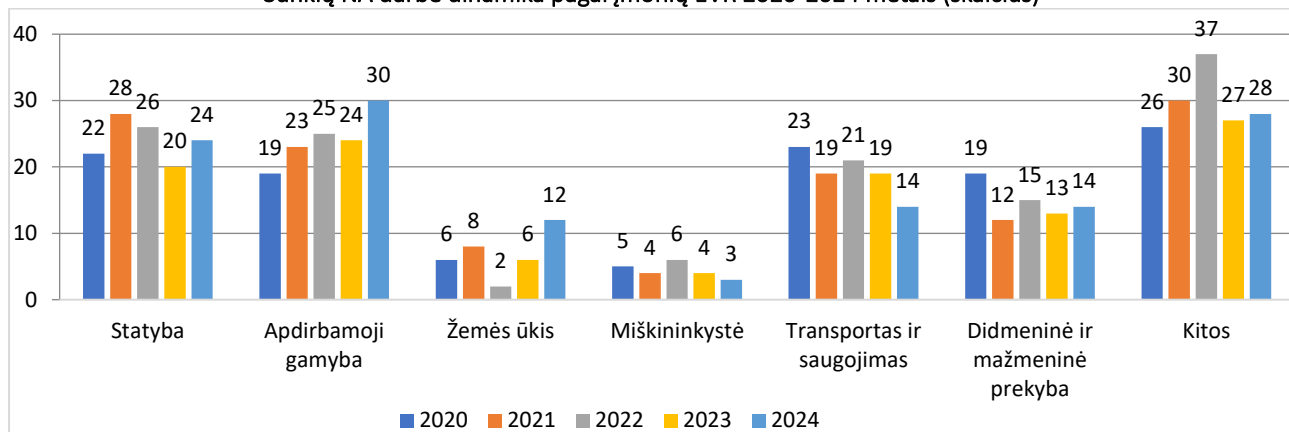
Per 2020-2024 m. laikotarpį sunkių nelaimingų atsitikimų darbe, neįskaitant eismo įvykių, dažnumas išliko gana stabilus - svyravo tarp 9,8 ir 11,5. Didžiausias dažnumas buvo 2022 m. (11,5), o mažiausias - 2023 m. (9,8). 2024 m. rodiklis šiek tiek padidėjo ir siekė 10,7.

Sunkių NA darbe dinamika pagal įmonių dydį 2020-2024 metais (skaičius)

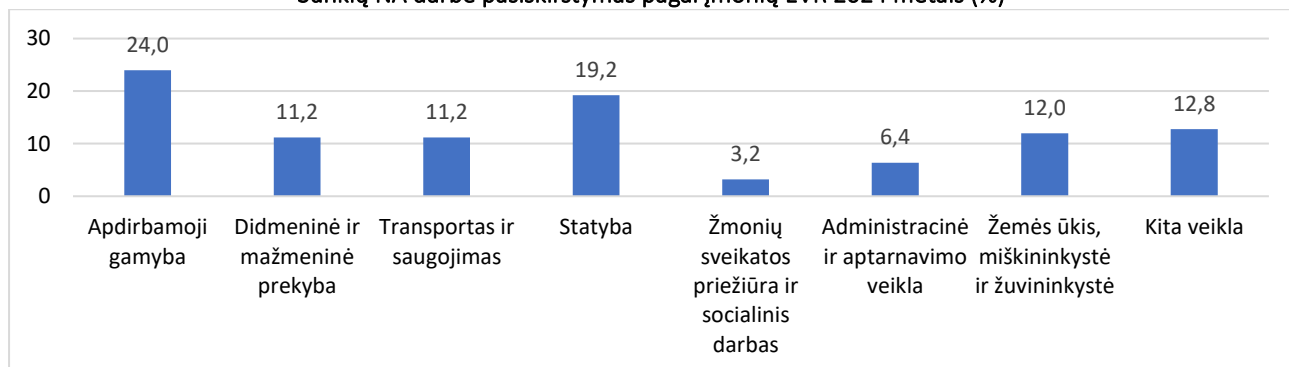
2024 m. daugiausia sunkių nelaimingų atsitikimų darbe įvyko 50-249 darbuotojų turinčiose įmonėse, kaip ir 2020-2024 m. periodu fiksuota nuo 37 iki 47 atvejų. Mažiausiai atvejų 2024 m. fiksuota įmonėse, kuriose dirba 0-9 darbuotojai - 13, o 2023 m. šioje grupėje jų buvo vos 9. Didelėse įmonėse (500 ir daugiau darbuotojų) stebima didėjimo tendencija - nuo 20 atvejų 2020 m. iki 26 atvejų 2024 m..

Sunkių NA darbe dinamika pagal įmonių EVR 2020-2024 metais (skaičius)

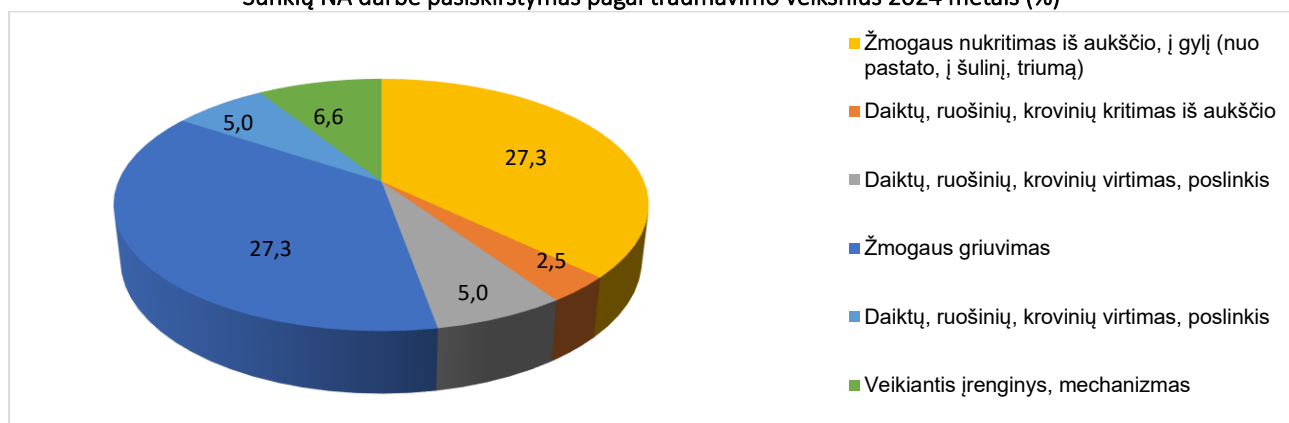
Statybos, apdirbamosios gamybos, transporto ir saugojimo, didmeninės ir mažmeninės prekybos ir įvairių kitų veiklų sektoriai išliko tarp pavojingiausių - šiose srityse 2024 m. fiksuota daugiausia sunkių nelaimingų atsitikimų darbe: atitinkamai 24, 30, 14, 14 atvejų. Transporto ir saugojimo sektoriuje per kelerius metus matomas nuoseklus mažėjimas - nuo 23 atvejų 2020 m. iki 14 atvejų 2024 m. Žemės ūkyje 2024 m. užfiksuotas ryškus šuolis - 12 atvejų, palyginti su vos 6 atvejais 2023 m. Tuo tarpu miškininkystėje, didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje bendras nelaimingų atsitikimų skaičius išliko palyginti nedidelis ir stabilus.

Sunkių NA darbe pasiskirstymas pagal įmonių EVR 2024 metais (%)

2024 m. daugiausia sunkių nelaimingų atsitikimų darbe procentiškai teko apdirbamajai gamybai (24,0%). Statybos sektorius sudarė reikšmingą dalį - 19,2%, žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje - 12,0%. Tuo tarpu didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje bei transporte ir saugojime šis rodiklis buvo vienodas - po 11,2%. Mažiausi rodikliai fiksuoti žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo (3,2%), administracinės ir aptarnavimo veiklos (6,4%) srityse.

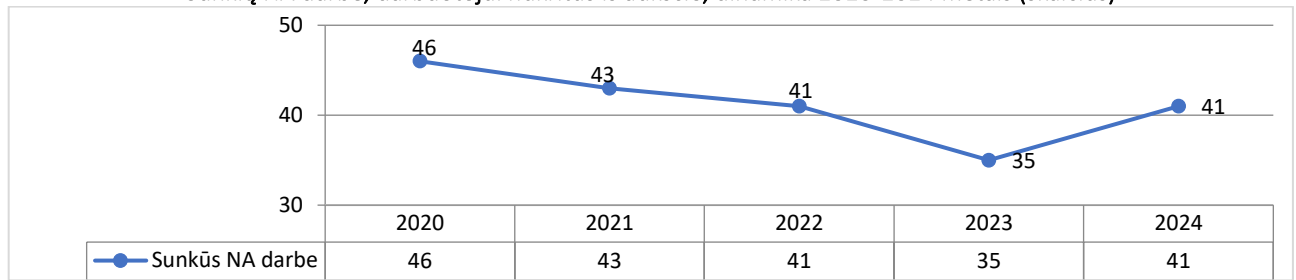
Sunkių NA darbe pasiskirstymas pagal traumavimo veiksnius 2024 metais (%)

Pastaba (2024 m. duomenys pateikiami nuo ištirtų sunkių nelaimingų atsitikimų darbe atvejų).

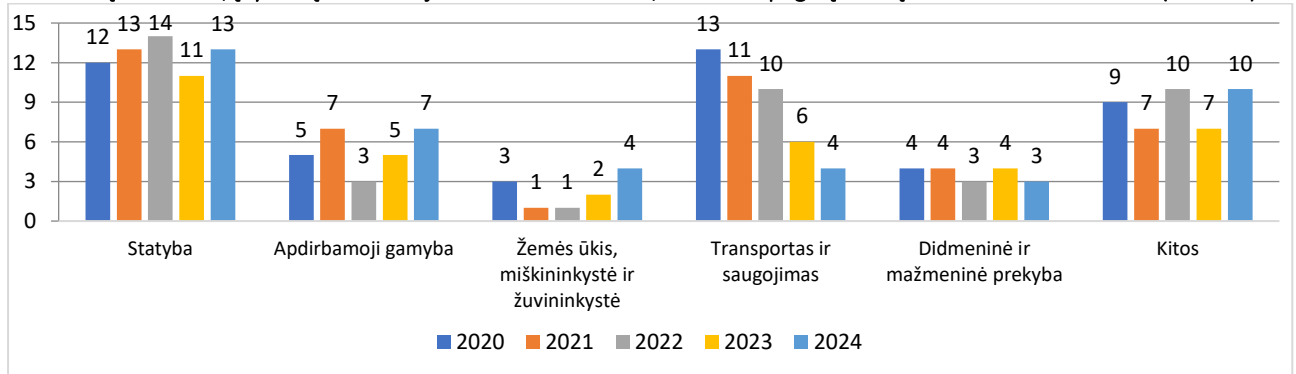
2024 m. dažniausi sunkūs nelaimingi atsitikimai darbe kilo dėl žmogaus nukritimo iš aukščio ar į gylį (27,3%) bei griuvimo (taip pat 27,3%). Kiti reikšmingi traumavimo veiksniai buvo daiktų, ruošinių ar krovinių virtimas (5,0%) bei jų kritimas iš aukščio (2,5%). 6,6% atvejų trauma sukėlė veikiantys įrenginiai ar mechanizmai. Toks pasiskirstymas rodo, kad kritimai išlieka pagrindine sunkių traumų darbe priežastimi.

Sunkių NA darbe, darbuotojai nukritus iš aukščio, dinamika 2020-2024 metais (skaičius)

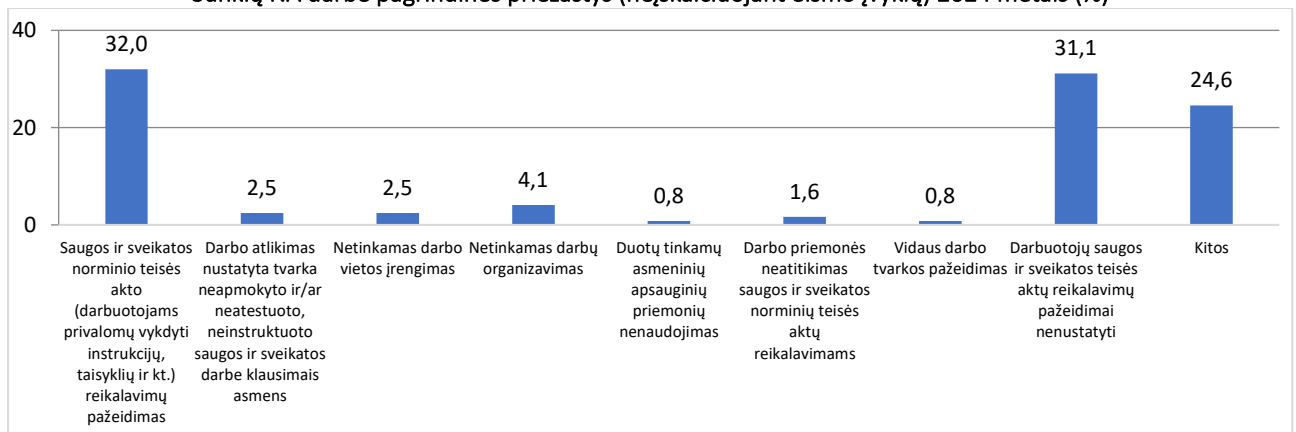
Darbuotojų nukritimai iš aukščio išliko viena pagrindinių sunkių nelaimingų atsitikimų darbe priežasčių - 2020 m. fiksuoti 46 tokie atvejai, 2021 m. - 43, o 2022 m. - 41. 2023 m. šių atvejų sumažėjo iki 35, tačiau 2024 m. vėl padidėjo iki 41. Tai rodo, kad nors buvo pasiektas laikinas sumažėjimas, rizika dėl kritimų iš aukščio išlieka reikšminga.

Sunkių NA darbe, įvykusių darbuotojai nukritus iš aukščio, dinamika pagal įmonių EVR 2020-2024 metais (skaičius)

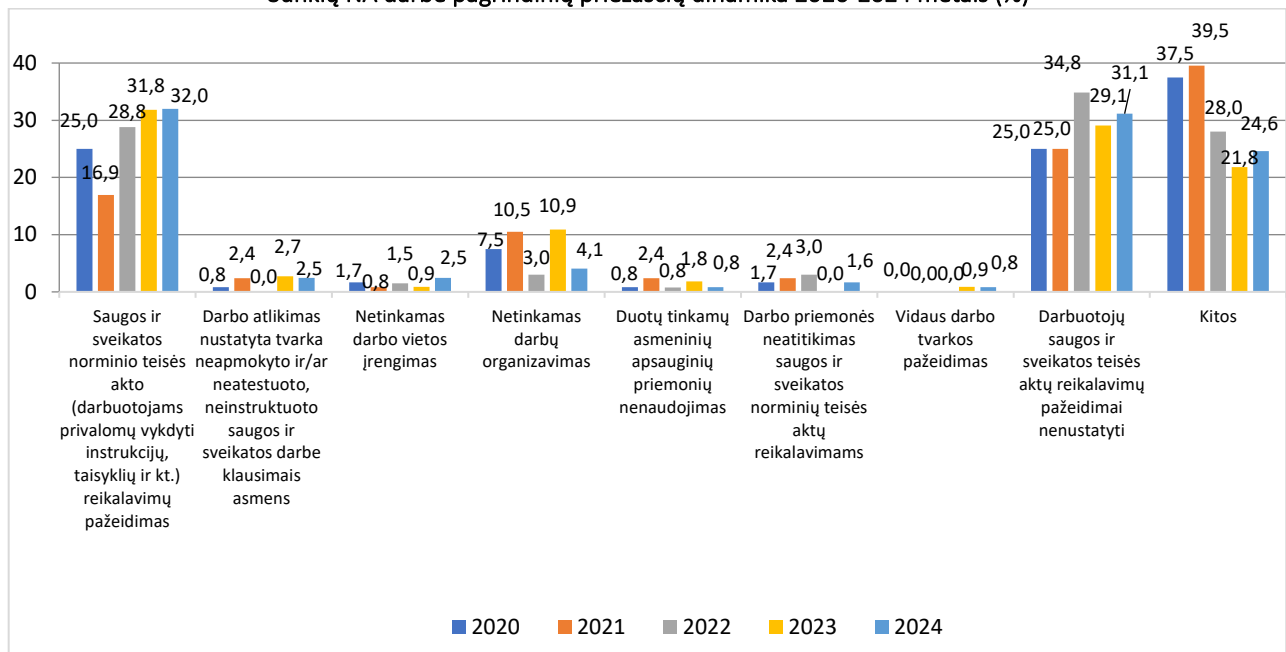
Statybos sektorius išlieka pavojingiausias pagal darbuotojų nukritimų iš aukščio atvejus - čia kiekvienais metais fiksuojama daugiausia tokių nelaimių, 2024 m. buvo 13 atvejų. Apdirbamojoje gamyboje ir žemės ūkyje šių atvejų skaičius 2024 m. išaugo iki 7 ir 4. Transporto ir saugojimo srityje stebima mažėjimo tendencija 2020-2024 m. periodu ir 2024 m. buvo tik 4 atvejai.

Sunkių NA darbe pagrindinės priežastys (neįskaičiuojant eismo įvykių) 2024 metais (%)

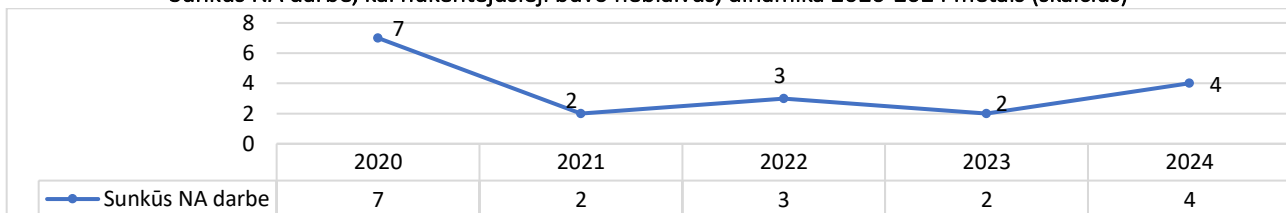
2024 metais pagrindinė sunkių nelaimingų atsitikimų darbe priežastis (neįskaitant eismo įvykių) buvo darbuotojų kaltė – ji sudarė net 33,6 % visų atvejų. Didžiąją šios dalies dalį (32,0 %) lėmė saugos ir sveikatos norminių teisės aktų, t. y. darbuotojams privalomų vykdyti instrukcijų, taisyklių ir pan., reikalavimų pažeidimai. Taip pat fiksuota, kad 0,8 % atvejų darbuotojai nenaudojo duotų tinkamų asmeninių apsauginių priemonių, o dar 0,8 % sudarė vidaus darbo tvarkos pažeidimai.

Sunkių NA darbe pagrindinių priežasčių dinamika 2020-2024 metais (%)

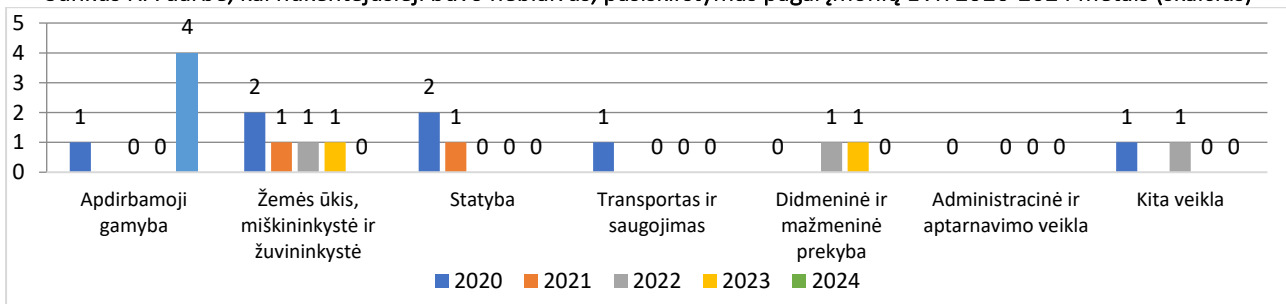
Per 2020-2024 m. laikotarpį pagrindinė sunkių nelaimingų atsitikimų darbe priežastis nuosekliai išliko ta pati - darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimai. Ši priežastis sudarė nuo 25,0% 2020 m. iki 32,0% 2024 m. ir rodo augimo tendenciją. Kitos dažnesnės priežastys 2024 m. buvo netinkamas darbų organizavimas (4,1%) bei netinkamas darbo vietos įrengimas (2,5%), darbo atlikimas nustatyta tvarka neapmokyto ir/ar neatestuoto, neinstrukuoto saugos ir sveikatos darbe klausimais asmens (2,5%). Pastebima, kad organizacinio pobūdžio klaidos ir saugos reikalavimų nesilaikymas kasmet sudarė didžiausią sunkių nelaimių dalį.

Sunkūs NA darbe, kai nukentėjusieji buvo neblaivūs, dinamika 2020-2024 metais (skaičius)

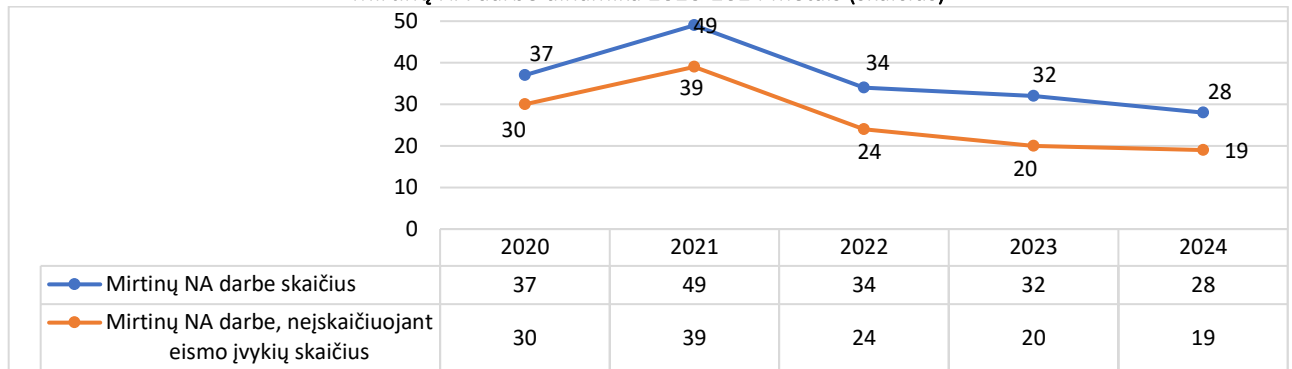
2020 m. fiksuotas didžiausias sunkių nelaimingų atsitikimų darbe, kai nukentėjusieji buvo neblaivūs, skaičius - 7 atvejai. Vėlesniais metais šis rodiklis sumažėjo ir svyravo tarp 2-4 atvejų: 2021 ir 2023 m. jų buvo po 2, 2022 m. - 3, o 2024 m. - 4 atvejai. Nors bendras skaičius išlieka nedidelis, tačiau pavieniai tokie atvejai vis dar pasitaiko kasmet.

Sunkūs NA darbe, kai nukentėjusieji buvo neblaivūs, pasiskirstymas pagal įmonių EVR 2020-2024 metais (skaičius)

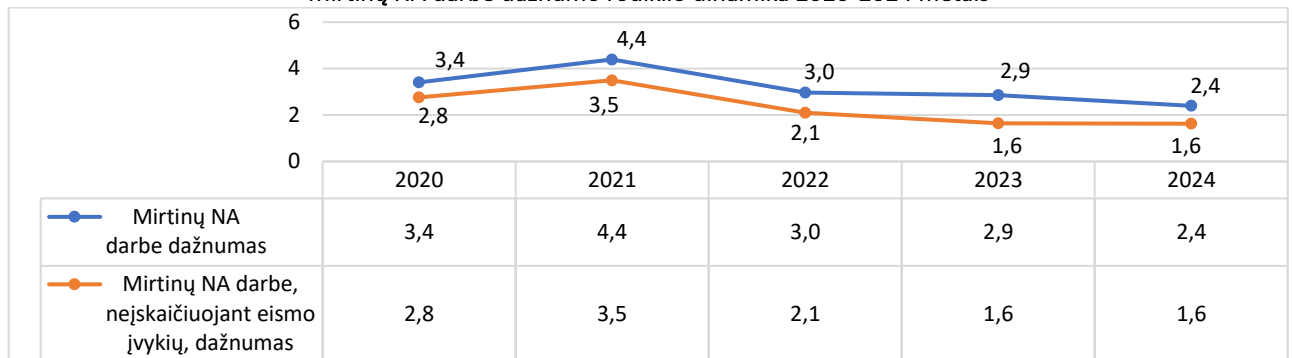
Daugiausia sunkių nelaimingų atsitikimų, kai darbuotojai buvo neblaivūs, 2024 m. apdirbamosios gamybos sektoriuje fiksuoti 4 atvejai. Tačiau tokio pobūdžio nelaimingų atsitikimų darbe statybos bei žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės veiklose, transporto ir saugojimo, didmeninės ir mažmeninės įmonėse nebuvo užregistruoti. Tai leidžia daryti prielaidą, kad pavojingiausios dėl neblaivių darbuotojų išlieka apdirbamosios gamybos EVR įmonėse.

Mirtinų NA darbe dinamika 2020-2024 metais (skaičius)

Mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe, neįskaitant eismo įvykių, skaičius nuo 2021 m. mažėjo - tais metais buvo fiksuoti net 39 atvejai, o 2024 m. jų sumažėjo iki 19. 2022 m. šis rodiklis siekė 24, o 2023 m. - 20. Tai rodo teigiamą tendenciją ir mažėjantį mirtinų nelaimių darbe skaičių, susijusį su tiesioginėmis darbo sąlygomis.

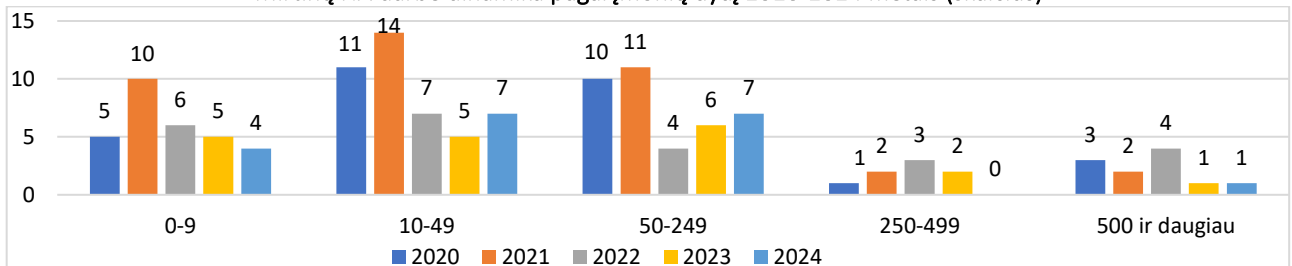
Mirtinų NA darbe dažnumo rodiklio dinamika 2020-2024 metais

Nelaimingų atsitikimų darbe dažnumas - nelaimingų atsitikimų darbe skaičius, tenkantis 100 000 darbuotojų.

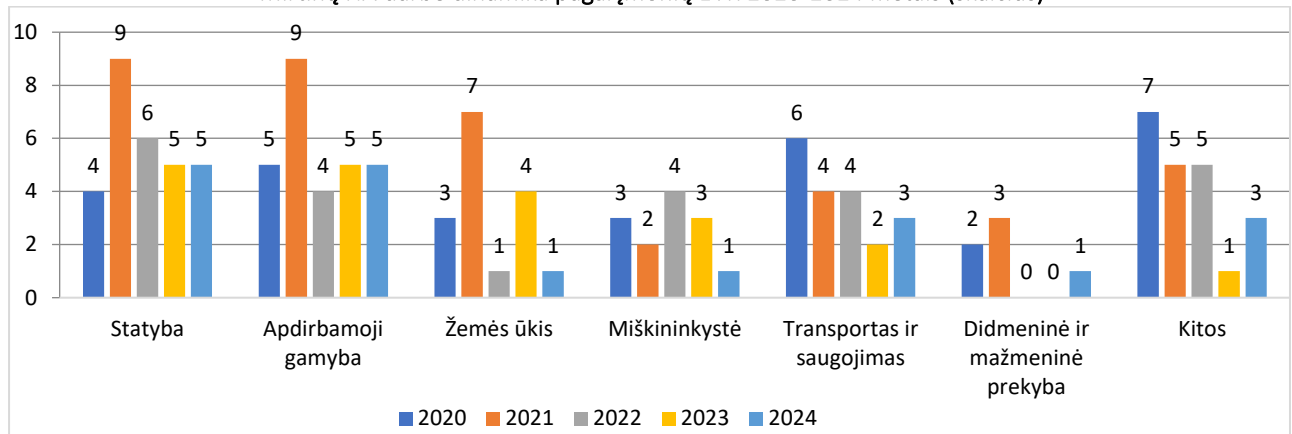
Mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe, neįskaitant eismo įvykių, dažnumo rodiklis nuo 2021 m. (3,5) reikšmingai mažėjo, o 2024 m. buvo tik 1,6. Tai rodo, kad mirtinų nelaimių darbo vietose dažnis per pastaruosius kelerius metus sumažėjo beveik perpus, o tai gali būti susiję su stiprėjančia prevencija ir didesniu dėmesiu darbo saugai.

Mirtinų NA darbe dinamika pagal įmonių dydį 2020-2024 metais (skaičius)

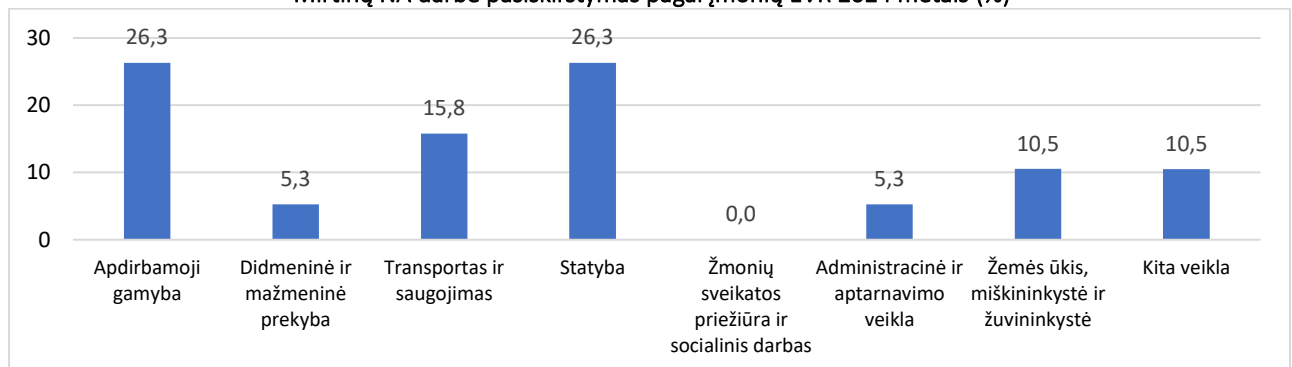
Mažose įmonėse (iki 49 darbuotojų) 2020-2024 m. įvyko daugiausia mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe - ypač išsiskiria 2021 m., kai 10-49 darbuotojų grupėje fiksuota net 14 atvejų. Vidutinio dydžio įmonėse (50-249 darbuotojai) situacija išliko gana stabili, o 2024 m. jų skaičius buvo 7. Įmonėse su 250-499 darbuotojais mirtinų nelaimių iš viso nefiksuota. Tai leidžia daryti prielaidą, kad mažesnėse įmonėse mirtinų nelaimingų atsitikimų tikimybė išlieka didesnė nei didesnėse įmonėse.

Mirtinų NA darbe dinamika pagal įmonių EVR 2020-2024 metais (skaičius)

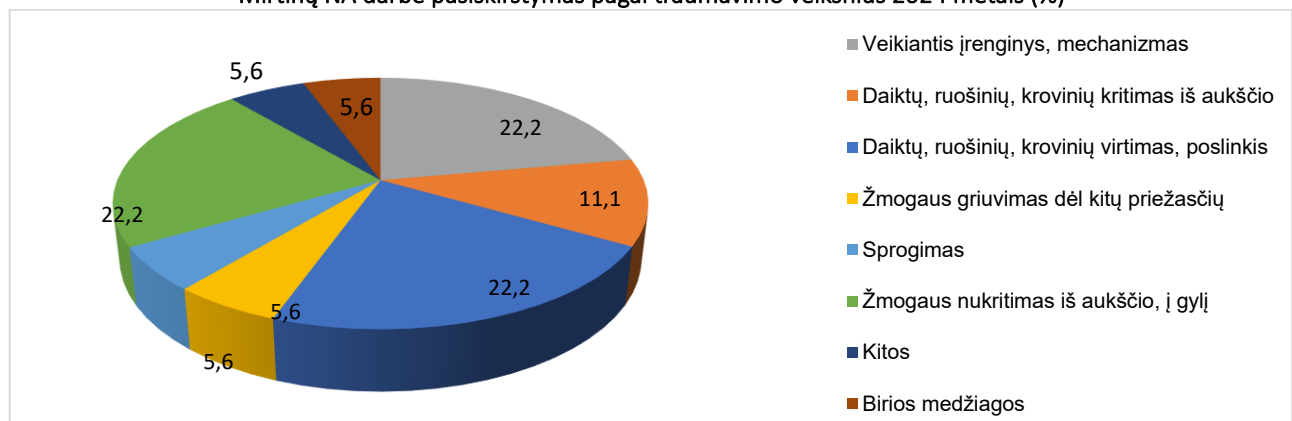
2024 m. mirtinų nelaimingų atsitikimų skaičius kai kuriuose sektoriuose sumažėjo, palyginti su ankstesniais metais. Žemės ūkyje 2024 m. užfiksuotas tik 1 atvejis, kai 2023 m. jų buvo 4, o 2022 m. - 1. Statybos sektoriuje fiksuoti 5 atvejai - mažiau nei 2022 m., kai jų buvo 6. Apdirbamojoje gamyboje - taip pat 5 atvejai, tačiau 2022 m. buvo tik 4. Transporto ir saugojimo srityje 2024 m. įvyko 3 atvejai. Tai rodo, kad daugumoje EVR įmonių mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe situacija gerėja arba nesikeičia.

Mirtinų NA darbe pasiskirstymas pagal įmonių EVR 2024 metais (%)

2024 m. daugiausia mirtinų nelaimingų atsitikimų įvyko statybos ir apdirbamosios gamybos EVR įmonėse (po 26,3%), o transporto ir saugojimo veikloje - 15,8%. Mažiausi rodikliai fiksuoti didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje bei administracinėje ir aptarnavimo veikloje (po 5,3%), o sveikatos priežiūros srityje mirtinų atvejų nebuvo.

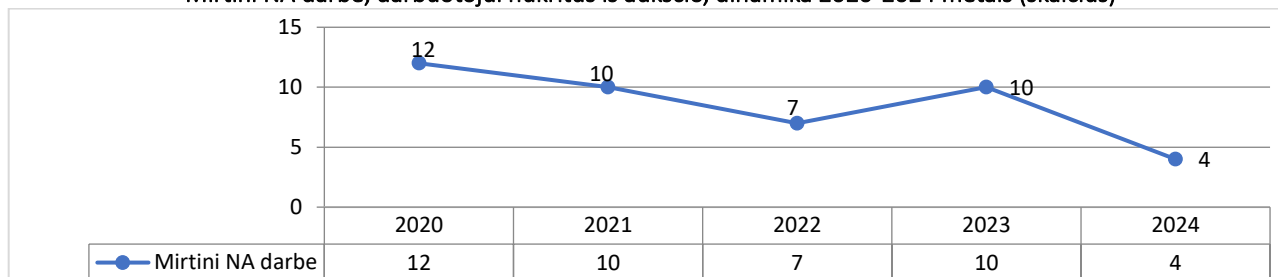
Mirtinų NA darbe pasiskirstymas pagal traumavimo veiksnį 2024 metais (%)

Pastaba (2024 m. duomenys pateikiami nuo ištirtų sunkių nelaimingų atsitikimų darbe atvejų)

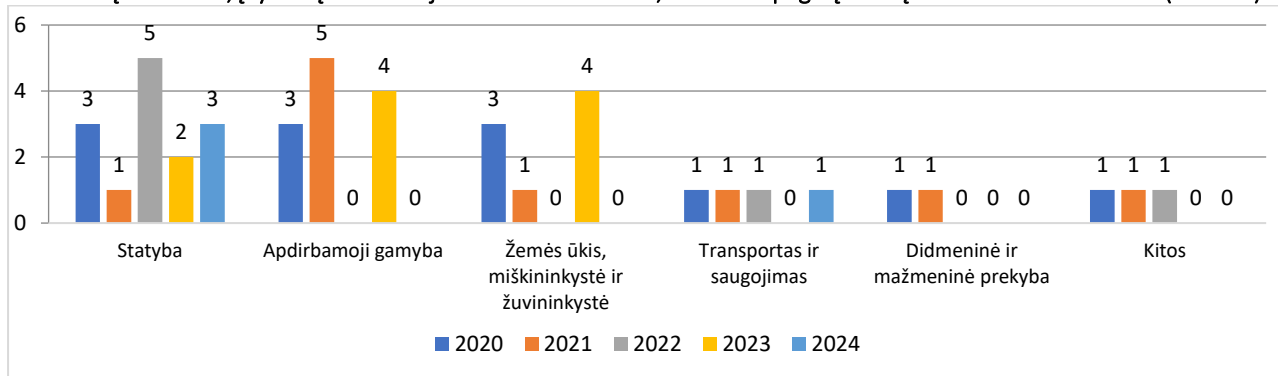
2024 m. mirtini nelaimingi atsitikimai darbe dažniausiai kilo dėl kritimo, daiktų, ruošinių ar krovinių virtimo ar poslinkio bei veikiančių įrenginių poveikio (po 22,2%).

Mirtini NA darbe, darbuotojui nukritus iš aukščio, dinamika 2020-2024 metais (skaičius)

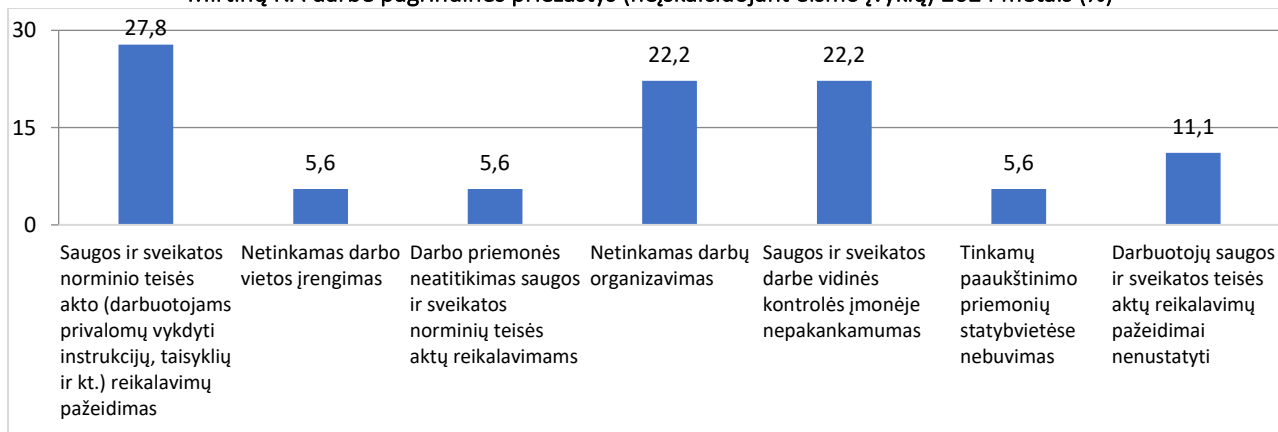
Per 2020-2024 m. laikotarpį mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe dėl nukritimo iš aukščio sumažėjo - nuo 12 atvejų 2020 m. iki 4 atvejų 2024 m. Nors 2023 m. jų skaičius dar buvo išaugęs iki 10, 2024 m. fiksuotas reikšmingas sumažėjimas, tai rodo gerėjančią situaciją dėl darbo aukštyje saugos.

Mirtinų NA darbe, įvykusių darbuotojui nukritus iš aukščio, dinamika pagal įmonių EVR 2020-2024 metais (skaičius)

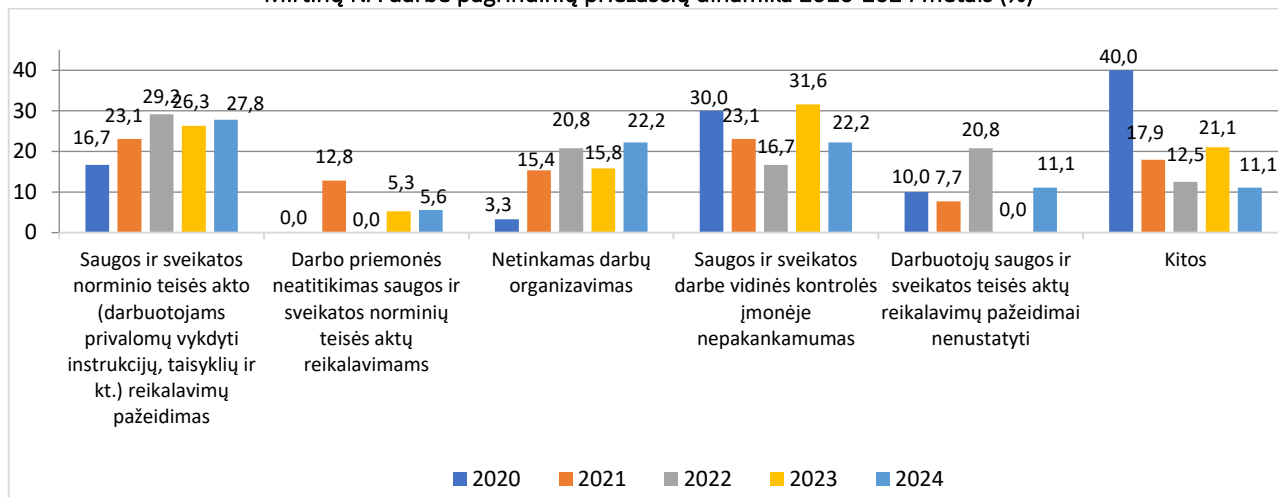
2024 m. daugiausia mirtinų nelaimingų atsitikimų dėl nukritimo iš aukščio įvyko statybos sektoriuje - 3 atvejai. 1 atvejis fiksuotas transporto ir saugojimo srityje. Apdirbamojoje gamyboje, žemės ūkyje ir didmeninėje bei mažmeninėje prekyboje 2024 m. tokių įvykių nefiksuota. Tai rodo, kad kritimai iš aukščio išlieka aktuali problema statybų sektoriuje, o kitose srityse situacija išlieka stabili.

Mirtinų NA darbe pagrindinės priežastys (neįskaičiuojant eismo įvykių) 2024 metais (%)

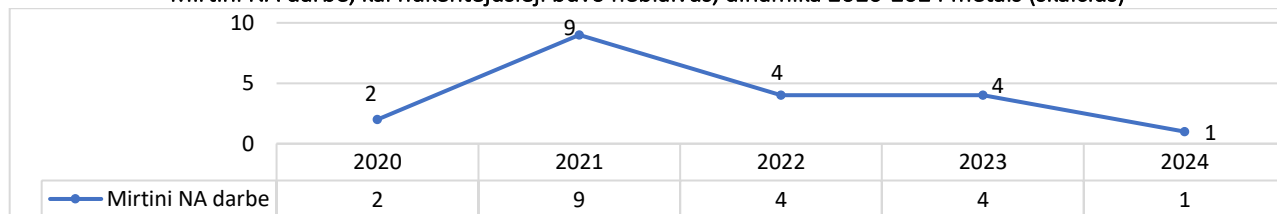
2024 m. pagrindinė mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe priežastis (neįskaitant eismo įvykių) buvo saugos ir sveikatos norminių teisės aktų (darbuotojams privalomų vykdyti instrukcijų, taisyklių ir kt.) reikalavimų pažeidimas - ji sudarė 27,8 % visų atvejų. Po 22,2 % teko netinkamam darbų organizavimui bei saugos ir sveikatos darbe vidinės kontrolės įmonėje nepakankamumui. Kitos priežastys - netinkamas darbo vietos įrengimas (5,6 %), darbo priemonės neatitiktumas saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimams (5,6 %), tinkamų apsauginių priemonių suteikimo nebuvimas (5,6 %).

Mirtinų NA darbe pagrindinių priežasčių dinamika 2020-2024 metais (%)

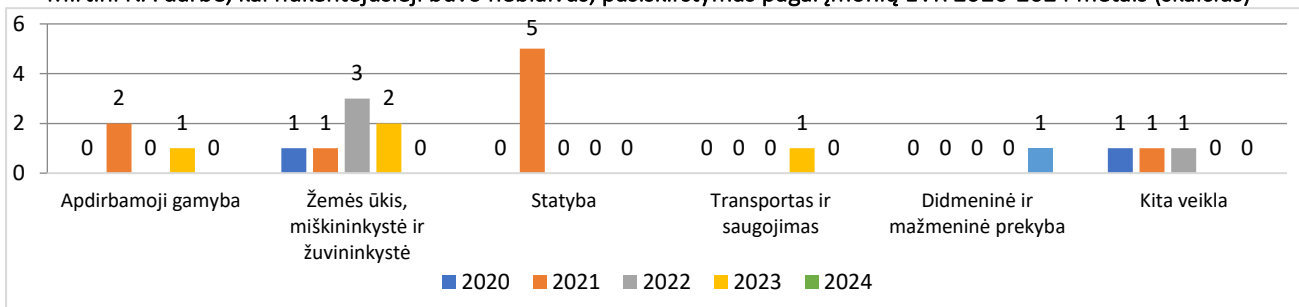
2024 m. dažniausios mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe priežastys buvo: saugos ir sveikatos norminių teisės aktų (darbuotojams privalomų vykdyti instrukcijų, taisyklių ir kt.) reikalavimų pažeidimas (27,8 %), netinkamas darbų organizavimas (22,2 %) ir saugos ir sveikatos darbe vidinės kontrolės įmonėje nepakankamumas (22,2 %).

Mirtini NA darbe, kai nukentėjusieji buvo neblaivūs, dinamika 2020-2024 metais (skaičius)

Mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe, kai nukentėjusieji buvo neblaivūs, skaičius 2021 m. pasiekė didžiausią įvertį - 9 atvejus. Nuo 2022 m. fiksuojamas mažėjimas: 2022 ir 2023 m. - po 4 atvejus, o 2024 m. - tik 1 atvejis. Tai atspindi gerėjančią situaciją, nors pavienių atvejų vis dar pasitaiko.

Mirtini NA darbe, kai nukentėjusieji buvo neblaivūs, pasiskirstymas pagal įmonių EVR 2020-2024 metais (skaičius)

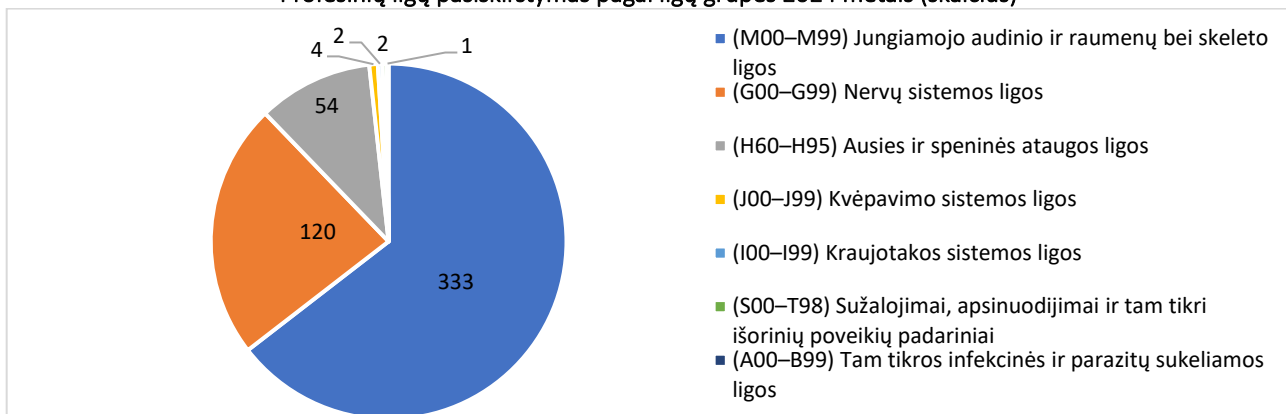
2024 m. mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe, kai nukentėjusieji buvo neblaivūs, skaičius buvo mažiausias per pastaruosius penkerius metus - užfiksuotas tik vienas atvejis, įvykęs didmeninės ir mažmeninės EVR įmonėje. Tai rodo reikšmingą mažėjimą, palyginti su 2021 m., kai statybos sektoriuje vien per metus įvyko net 5 tokie atvejai, ar su 2022-2023 m., kai daugiausia tokių nelaimių fiksuota žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės srityje. Tai rodo teigiamą pokytį, tačiau pavieniai atvejai vis dar pasitaiko ir išlieka prevencinės veiklos svarba.

2. PROFESINIŲ LIGŲ ANALIZĖ

Per 2024 metus užregistruota 516 profesinių ligų 172 asmenims. (šaltinis: Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro duomenys). 2024 metais 100000 dirbančiųjų teko 37,5 profesinės ligos arba 12,5 asmenų susirgusių profesine liga.

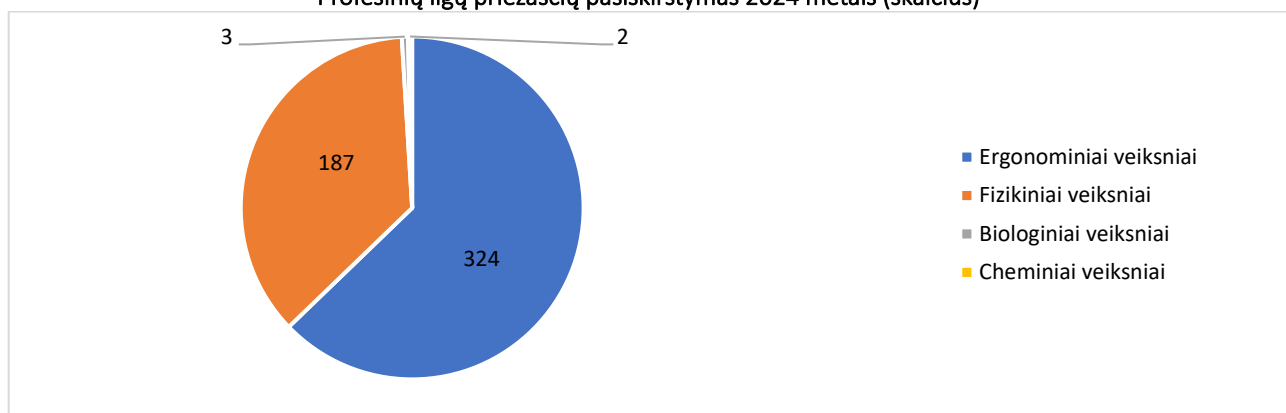
2024 metais jungiamojo audinio ir skeleto-raumenų sistemos ligos sudarė - 64,5% (333 profesinės ligos), nervų sistemos ligos - 23,3% (120 profesinių ligų), ausų ligos - 10,5% (54 profesinės ligos) visų nustatytų profesinių ligų.

Profesinių ligų pasiskirstymas pagal ligų grupes 2024 metais (skaičius)

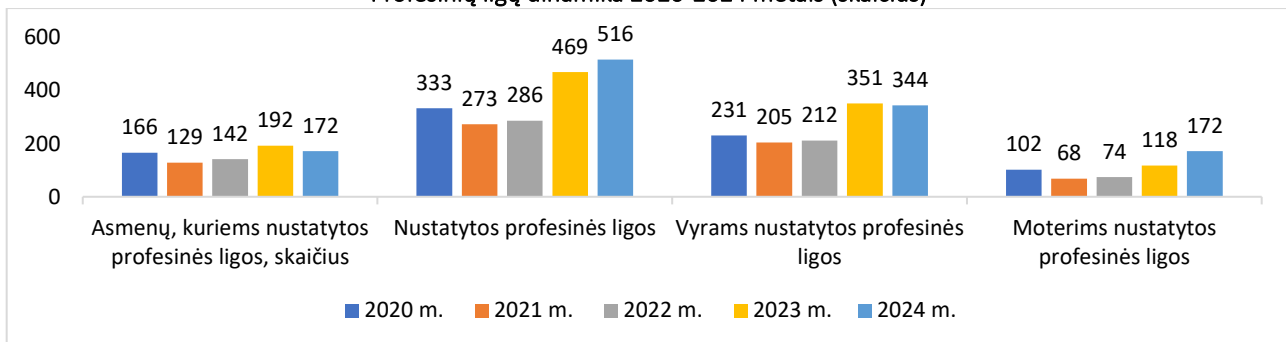
Daugiausia profesinių ligų, t. y. 99% (511 profesinių ligų) 2024 metais lėmė ergonominiai ir fizikiniai rizikos veiksniai. Ergonominiai veiksniai sąlygojo 62,8% arba 324 profesines ligas, fizikiniai veiksniai lėmė 36,2% arba 187 profesines ligas.

Profesinių ligų priežasčių pasiskirstymas 2024 metais (skaičius)

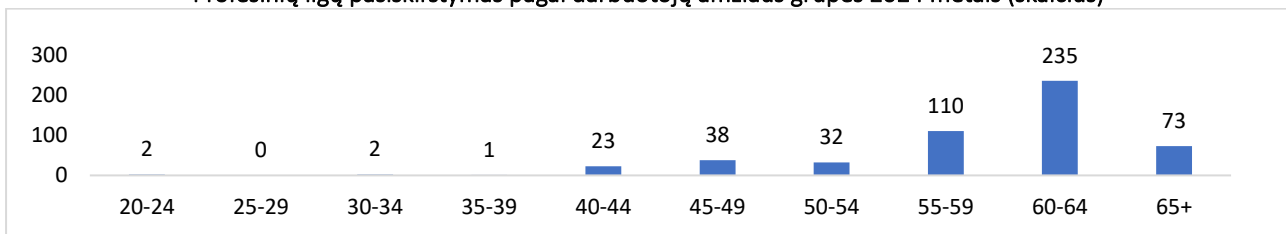
Per 2024 metus užregistruota 47 profesinėmis ligomis daugiau ir 20 asmenų mažiau negu 2023 metais. 2024 metais vienam asmeniui nustatyta vidutiniškai po 3 profesines ligas, 2023 metais - vidutiniškai po 2,4 profesinės ligos. Vyrams nustatomos profesinės ligos vidutiniškai sudarė apie 70%, moterims apie 30% nuo visų diagnozuojamų profesinių ligų.

Profesinių ligų dinamika 2020-2024 metais (skaičius)

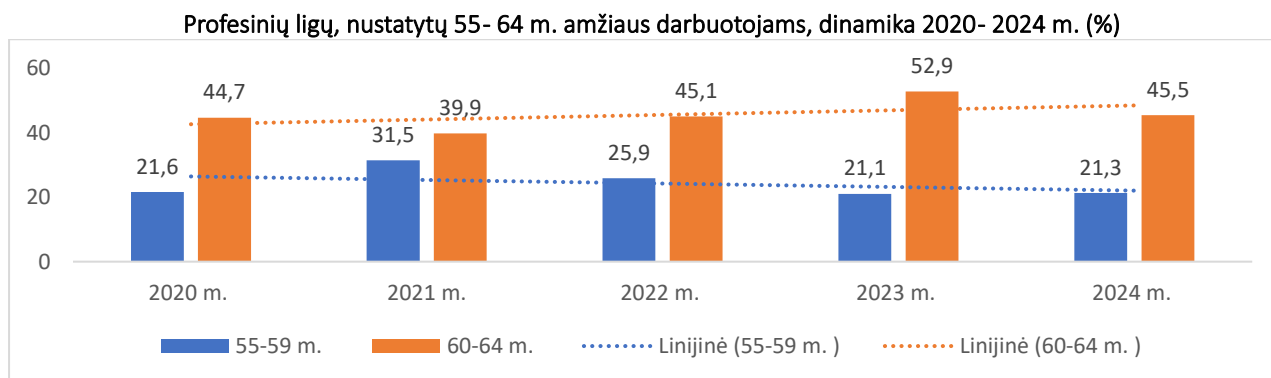

2024 metais daugiausia profesinių ligų, t. y. 67% (345 profesinės ligos) nustatyta 55 - 64 metų amžiaus asmenims, turintiems 35 - 44 metų darbo stažą. Šioje 55 - 64 metų amžiaus grupėje 60 - 64 metų asmenims nustatyta 46% (235 profesinės ligos) nuo visų 2024 metais diagnozuotų profesinių ligų, o 48,2% (249 profesinės ligos) nustatytos asmenims turintiems 35 - 44 metų darbo stažą.

Profesinių ligų pasiskirstymas pagal darbuotojų amžiaus grupes 2024 metais (skaičius)

Per 2020 - 2024 metų laikotarpį profesinės ligos nustatytos 55 - 64 metų amžiaus asmenims sudarė nuo 66,3% (2020 metais) iki 74% (2023 metais) visų nustatytų profesinių ligų.

3. DSS TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMŲ ANALIZĖ

2024 m. VDI inspektoriai atliko 5705 patikrinimus kaip laikomasi darbuotojų saugos ir sveikatos (toliau - DSS) teisės aktų reikalavimų. Kaip užtikrinamas darbo įstatymų reikalavimų laikymasis buvo atlikti 9069 patikrinimai. 2023 m. kaip laikomasi DSS teisės aktų reikalavimų buvo atlikti 5250 patikrinimai.

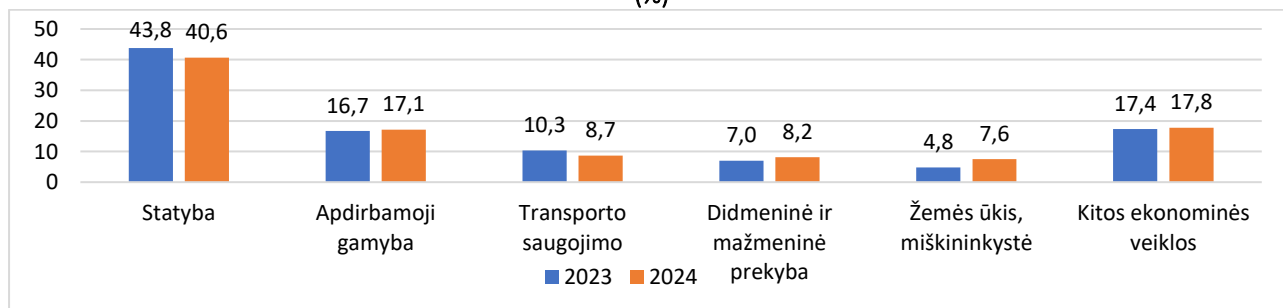
2024 m. buvo surašytas 1996 privalomai vykdytinas reikalavimas R1, įvardijant nustatytus 4300 pažeidimus, iš kurių 782 (arba 18,2%, skaičiuojant nuo visų identifikuotų pažeidimų skaičiaus) darbo teisės ir 3518 (arba 81,8%) DSS reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimus.

2023 m. DSS reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų užtikrinimo klausimais daugiausia buvo tikrinamos statybos (2297 patikrinimai DSS klausimais), apdirbamosios gamybos (876 patikrinimai), transporto ir saugojimo (543), didmeninės mažmeninės prekybos (370), žemės ūkio bei miškininkystės (253) EVR įmonės. Minėtų EVR įmonių teko 82,6% visų DSS patikrinimų.

2024 m. DSS reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų užtikrinimo klausimais daugiausia buvo tikrinamos statybos (2318 patikrinimai DSS klausimais), apdirbamosios gamybos (976 patikrinimai), transporto ir saugojimo (497), didmeninės mažmeninės prekybos (468), žemės ūkio bei miškininkystės (432) EVR įmonės. Minėtų EVR įmonių teko 82,2% visų DSS patikrinimų.

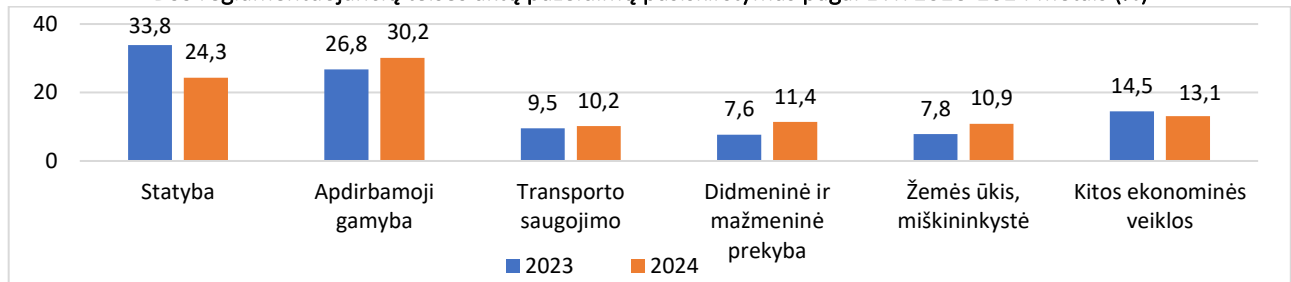
Analizė apie nustatomus pažeidimus savarankiškai dirbantiems asmenims pateikta analitinėje informacijoje apie sunkių ir mirtinų nelaimingų atsitikimų (NA) darbe kontekstą ir tendencijas statybos sektoriaus įmonėse 2021-2023 metais (<https://vdi.lrv.lt/media/viesa/saugykla/2024/3/CiHwNb8KAJg.pdf>).

Patikrinimų dėl DSS reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų užtikrinimo pasiskirstymas pagal EVR 2023-2024 metais (%)

2023-2024 m. daugiausia DSS reikalavimų patikrinimų atlikta statybų sektoriuje - atitinkamai 43,8 % ir 40,6 %. Apdirbamoji gamyba išliko antroje vietoje, o kitose srityse, tokiose kaip transportas, prekyba ir žemės ūkis, patikrinimų dalis buvo gerokai mažesnė. Tarp pokyčių išsiskiria mažėjanti patikrinimų dalis transporte ir augimas žemės ūkio sektoriuje.

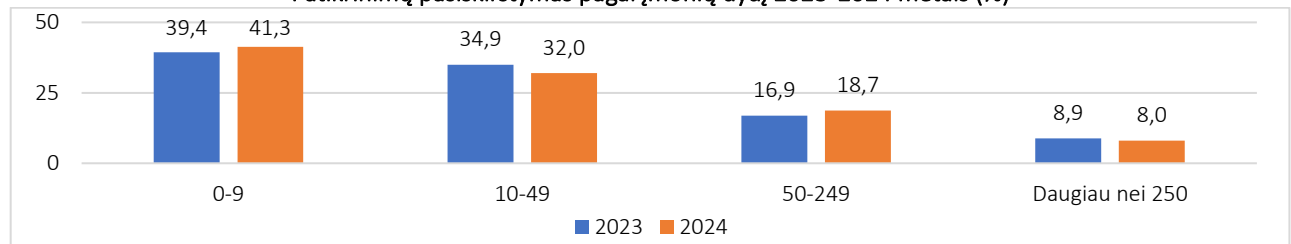
DSS reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų pasiskirstymas pagal EVR 2023-2024 metais (%)

VDI patikrinimai planuojami ir atliekami pavojingiausiose NA darbe įvykti bei darbuotojui susirgti profesine liga EVR įmonėse.

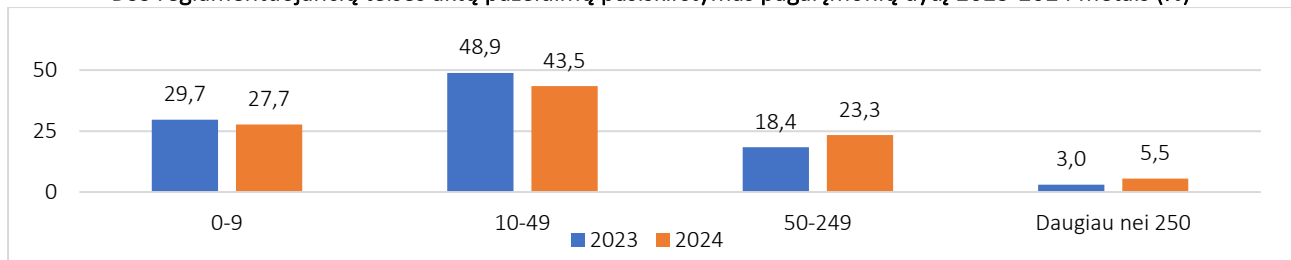
2024 m. daugiausia DSS pažeidimų buvo fiksuota apdirbamosios gamybos (1061 DSS pažeidimai), statybos (856), didmeninės ir mažmeninės prekybos (400), transporto ir saugojimo (358), žemės ūkio, miškininkystės (382) EVR įmonėse. Minėtų EVR įmonėms teko 86,9% visų nustatytų DSS pažeidimų.

Patikrinimų pasiskirstymas pagal įmonių dydį 2023-2024 metais (%)

2024 metais DSS klausimais daugiausiai buvo tikrinamos įmonės, kuriose dirba iki 9 darbuotojų (atlikti 2356 įmonių patikrinimai) bei įmonės, kuriose dirba nuo 10 iki 49 darbuotojų (atlikti 1825 įmonių patikrinimai).

DSS reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų pasiskirstymas pagal įmonių dydį 2023-2024 metais (%)

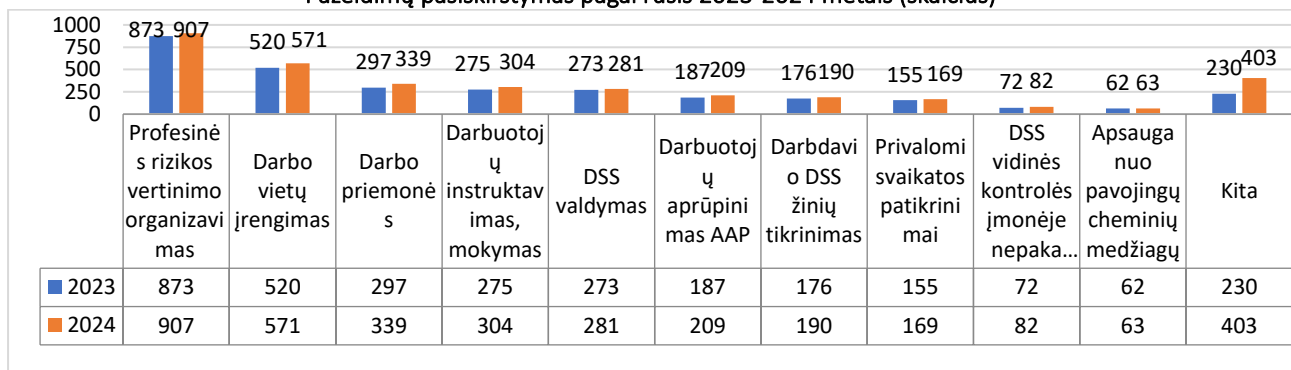

2024 m. įmonių grupėje, kurioje dirba iki 9 darbuotojų buvo nustatyti 973, grupėje, kurioje dirba nuo 10 iki 49 darbuotojų - 1531, nuo 50 iki 249 darbuotojų - 821 ir įmonėse, kuriose dirba virš 250 darbuotojų, - 193 pažeidimai.

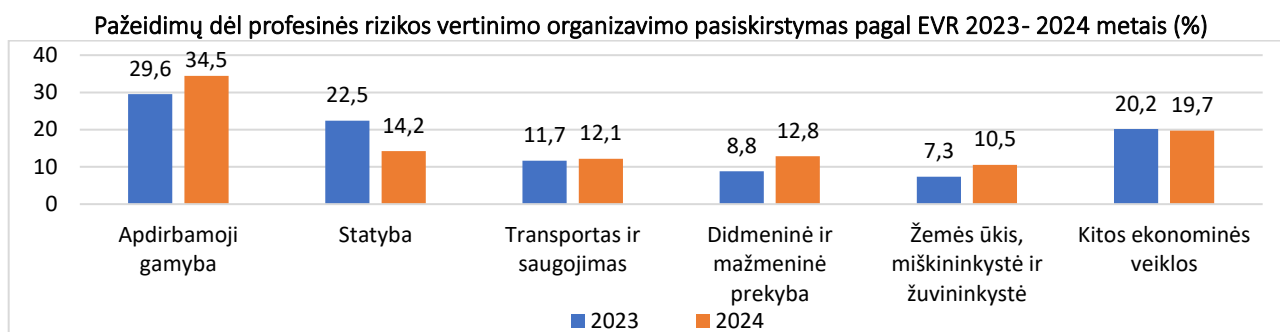
Įmonėse, kuriose dirba nuo 1 iki 9 darbuotojų 1 patikrinimui teko 0,41, įmonių grupėje nuo 10 iki 49 darbuotojų - 0,84, nuo 50 iki 249 darbuotojų - 0,77, įmonėse, kuriose dirba virš 250 darbuotojų - 0,42 pažeidimo.

2024 m. VDI atliktų ūkio subjektų patikrinimų metu didžiausią nustatytų pažeidimų dalį sudarė pažeidimai, susiję su darbuotojų saugos ir sveikatos vidine kontrole įmonėje.

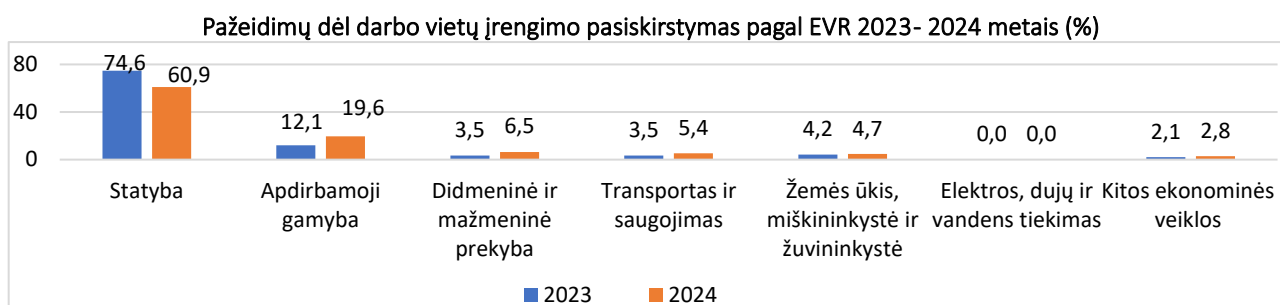
Pažeidimų pasiskirstymas pagal rūšis 2023-2024 metais (skaičius)

Pažeidimai dėl profesinės rizikos vertinimo organizavimo (907 pažeidimai), darbo vietų įrengimo (571 pažeidimas), darbuotojų saugos ir sveikatos valdymo (281 pažeidimas), darbuotojų saugos ir sveikatos vidinės kontrolės įmonėje nepakankamumo (82 pažeidimai) sudaro (1839 pažeidimai) 52% visų pažeidimų.

2024 m. daugiausia pažeidimų dėl profesinės rizikos vertinimo organizavimo nustatyta apdirbamosios gamybos įmonėse - 34,5 %, ženkliai padaugėjus lyginant su 2023 m. (29,6 %). Statybų sektoriuje pažeidimų dalis sumažėjo nuo 22,5 % iki 14,2 %. Tuo tarpu prekybos, žemės ūkio bei miškininkystės srityse pažeidimų dalis augo. Transporto sektoriuje pokytis buvo nedidelis.

2023-2024 m. daugiausia darbo vietų įrengimo pažeidimų nustatyta statybos sektoriuje, nors jų dalis sumažėjo nuo 74,6 % iki 60,9 % ir tai tiesiogiai koreliuoja su mirtinų NA darbe dinamika. Apdirbamojoje gamyboje pažeidimų padaugėjo - nuo 12,1 % iki 19,6 %. Kitose srityse, tokiose kaip prekyba, transportas ir žemės ūkis, pažeidimų pasitaikė mažiau, tačiau jų dalis šiek tiek išaugo. Elektros, dujų ir vandens tiekimo sektoriuje pažeidimų nenustatyta.

KONTAKTINĖ INFORMACIJA

Darbuotojų saugos ir sveikatos skyriaus vedėjas - Saulius Balčiūnas

Tel. +37069539022
saulius.balciunas@vdi.lt